Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 147 (4980)
ЛІПЕНЬ
6
ПЯТНІЦА
1934 г.
год выдання XVII

Пролетарыі ўсіх краін, яд[illegible]цеся!

ПАД КІРАЎНІЦТВАМ ЛЕНІНСКАЙ ПАРТЫІ НА ЧАЛЕ З ТАВАРЫШОМ СТАЛІНЫМ РАСЦЕ СССР—НЕПРЫСТУПНАЯ КРЭПАСЦЬ СУСВЕТНАЙ ПРОЛЕТАРСКАЙ РЭВОЛЮЦЫІ

ДЗЕНЬ КАНСТЫТУЦЫІ СССР—СВЯТА БРАЦКАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА ПРАЦОЎНЫХ НАРОДАЎ УСІХ НАЦЫЯНАЛЬНАСЦЕЙ

БУДЗЕМ ДАСТОИНЫМІ СЫНАМІ НАШАЙ ВЯЛІКАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РАДЗІМЫ

Яшчэ да Окцябрскай рэвалюцыі ў сваіх красавіцкіх тэзісах В. І. Ленін пісаў: «У нацыянальным пытанні пролетарская партыя павінна адстойваць перш за ўсё агапашэнне і неадкладнае ажыццяўленне поўнай свабоды аддзялення... Пролетарская партыя імкнецца да стварэння магчымэ больш моцнай дзяржавы, бо гэта выгодна для працоўных. Яна імкнецца да зблізкэння і далейшага зліцця нацый, але гэтай мэты яна хоча дасягнуць не прымусам, а выключна свабодным брацкім саюзам рабочых і працоўных мас усіх нацый...

Такава праграма пролетарскай рэвалюцыі». (Збор тв., т. XX).

Уся гісторыя існавання совецкай улады, пачынаючы з окцябрскіх дзён, з'яўляецца лепшым доказам таго, што партыя, пад кіраўніцтвам нашага геніяльнага і любімейшага правадыра таварыша Сталіна, паслядоўна і няўхільна ажыццяўляе на справе гэтыя прынцыпы пролетарскай рэвалюцыі ў нацыянальным пытанні.

Дастойным завяршэннем ленінскай нацпалітыкі, дастойным увянчаннем асноў мірнага сужыцця і брацкага супрацоўніцтва народаў, закладзеных яшчэ ў Окцябры 1917 г., з'явілася стварэнне Саюза Совецкіх Соцыялістычных рэспублік. Аб'яднанне Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік у адну дзяржаву — Саюз ССР з'яўляецца найбольш яркім доказам таго, што інтэрнацыянальная палітыка партыі і совецкай улады ліквідуе ў корані нацыянальную адчужанасць, недавер'е сярод працоўных і немінуча выклікае ў іх імкненне да найбольш цеснага добраахвотнага згуртавання і аб'яднання сваіх сіл на барацьбу з капіталам.

Совецкая Беларусь з'явілася адной з першых Совецкіх соцыялістычных рэспублік, прыняўшых удзел у стварэнні Саюза ССР і ўступіўшых у вялікі Саюз совецтаў.

І гэта не было выпадковасцю.

Тыя абставіны, якія ўпадарна выклікалі неабходнасць аб'яднання совецкіх соцыялістычных рэспублік у адну дзяржаву, з асаблівай сілай адчуваліся ў Совецкай Беларусі.

Народная гаспадарка, разбураная за час шматгадовай вайны, асабліва моцныя патрасенні перажыла на тэрыторыі Беларусі, якая з'яўлялася на працягу вельмі доўгага часу непасрэдным тэатрам ваенных дзеянняў. Аднаўленне народнай гаспадаркі аказалася немагчымым пры раздзельным існаванні рэспублік. Гэта з асаблівай сілай усведамляла працоўная Совецкай Беларусі.

Поспехі соцыялістычнага будаўніцтва Совецкай Беларусі за мінулыя гады з'яўляюцца красамоўным доказам правільнасці гэтага палажэння.

Сустракаючы 11-ю гадавіну канстытуцыі Саюза ССР, працоўныя Совецкай Беларусі з гонарам могуць заявіць аб тым, ШТО НЯМА ЗАРАЗ БЕДНАЙ, АДСТАЛАЙ, ЗРУЙНАВАНАЙ, ЖАБРАЦКАЙ БЕЛАРУСІ, А ЁСЦЬ БЕЛАРУСЬ СОВЕЦКАЯ, СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЯ, ЯКАЯ ДЗЯКУЮЧЫ АГРАМАДНЕЙШЫМ ПОСПЕХАМ У СПРАВЕ ГАСПАДАРЧАГА І КУЛЬТУРНАГА СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА, ЗАВАЯВАЛА ПЕРАДАВОЕ МЕСЦА СЯРОД ІНШЫХ РЭСПУБЛІК І АБЛАСЦЕЙ СОВЕЦКАГА САЮЗА. І гэта дасягнута толькі дзякуючы таму, што быў створан Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, што Совецкая Беларусь атрымала ганаровае права ўваходжання ў Совецкі Саюз і што Совецкі Саюз на працягу ўсяго часу аказваў Совецкай Беларусі магутнае падтрымкане ва ўсіх яе пачынаннях.

Велізарныя поспехі Совецкай Беларусі ў справе развіцця прамысловасці. Дзякуючы неаслабнаму кіраўніцтву партыі і яе правадыра т. Сталіна і дапамозе ўсяго Совецкага Саюза, тэмпы развіцця прамысловасці БССР на працягу ўсяго часу былі больш высокімі, чым сярэднія тэмпы росту прамысловасці па Совецкаму Саюзу. Гэта з'явілася яркім выражэннем ажыццяўлення ленінскай нацыянальнай палітыкі па падцягванню адсталых нацыянальных акраін да ўзроўню перадавых рэспублік і абласцей Совецкага Саюза.

Толькі ў рэзультаце першай пяцігодкі прамысловая прадукцыя БССР вырасла на 418,8 проц. супроць 219 проц. росту прамысловай прадукцыі за гэты-ж час па Совецкаму Саюзу. У 1933 годзе ў цэнзавай прамысловасці БССР працавала ўжо звыш 135 тысяч рабочых супроць 22,8 тысяч у 1913 годзе. У Совецкай Беларусі, як і ва ўсім Совецкім Саюзе, ліквідавана беспрацоўе. За апошнія гады колькасць жанчын у прамысловасці павялічылася ў 4 з паловай разы.

Адначасова з ростам прамысловасці адбываецца працэс беларусізацыі складу рабочага класа і наогул гарадоў. Колькасць рабочых-беларусаў у прамысловасці ўзрасла амаль утрая, складаючы каля 65 проц. агульнай колькасці рабочых. Разам з гэтым расце абсалютная колькасць рабочых іншых нацыянальнасцей: яўрэяў, палякаў, літоўцаў і інш.

Удзельная вага прамысловай прадукцыі БССР да ўсёй прадукцыі народнай гаспадаркі складае 60 проц. Гэта гаворыць аб тым, што Беларусь з аграрнай краіны ператварылася ў індустрыяльна-аграрную.

Сур'ёзнейшае гаспадарчае і палітычнае значэнне маюць тыя глыбокія змены, якія адбыліся за мінулы час у сельскай гаспадарцы Беларусі.

А. ЧАРВЯКОЎ
старшыня ЦВК СССР і БССР

Беларусь да рэвалюцыі характарызавалася вялікай колькасцю буйных памешчыцкіх маёнткаў і кулацка-эксплаататарскіх гаспадарак, з аднаго боку, і з другога—шматтысячным галодным і напаўгалодным бядняцка-серадняцкім сялянствам і батрацтвам. Гэтыя масы бядняцка-серадняцкага сялянства і батрацтва былі канчаткова эруйнаваны доўгай вайной, шматлікімі акупацыямі і набегамі белабандыцкіх шаек. Гэта акончасць ставіла іх на грані поўнага вымірання.. Які пёс чакаў гэтыя працоўныя масы вёскі, ярка відаць з таго, у якім становішчы апынулася бядняцка-серадняцкае сялянства і батрацтва па той бок совецкай граніцы. І толькі Окцябрскі пераварот, толькі ўмацаванні улады совецтаў адкрылі для іх перспектыву выратавання.

На аснове ленінскага вучэння аб узаемаадносінах рабочага класа з сялянствам, на аснове поспехаў індустрыялізацыі краіны, на аснове пастаяннага магутнага падтрымання, якое атрымлівала бесперапынна на працягу ўсяго часу Совецкая Беларусь ад Совецкага Саюза, у Совецкай Беларусі, як і ва ўсім Совецкім Саюзе, вырашана самая цяжкая задача Окцябрскай рэвалюцыі па ператварэнню распыленай індывідуальнай сялянскай гаспадаркі ў гаспадарку аграмаднаную, гаспадарку калгасаў і буйных соўгасаў.

Памешчыцкія гнёзды знішчаны дашчэнту. Кулацтва ліквідуецца як клас на аснове суцэльнай калектывізацыі. Больш 53 проц. бядняцка-серадняцкіх гаспадарак аб'яднаны ў калгасы. Вырасла тэхнічная база сельскай гаспадаркі, змяняецца сам характар сельскай гаспадаркі, якая ператвараецца з гаспадаркі спажы-

ваючай у гаспадарку вытвараючую, у гаспадарку буйных калгасаў і соўгасных ферм, аграмаднага развіцця тэхнічных культур, у гаспадарку, якая дае магчымасць калгаснікам выконваць свае абавязацельствы перад дзяржавай і ў той-жа час паляпшаць сваё становішча, рабіцца заможнымі.

Калгаснае сялянства стала асноўнай апорай совецкай улады ў вёсцы, калгасы пад перамог беспаваротна і назаўсёды. На граніцах Совецкай Беларусі неперарыўным ланцугом размешчаны калгасы. Гэта граніца пільна ахоўваецца калгаснікамі ад уварвання варожых сіл на совецкую тэрыторыю.

Гэтых поспехаў Совецкая Беларусь магла дабіцца і дабілася толькі дзякуючы таму, што яна і ў пытаннях сельскай гаспадаркі ажыццяўляла адзіную палітыку партыі і совецкай улады, што яна атрымлівала безупынную, магутную і своечасовую дапамогу з боку Совецкага Саюза.

Асабліва паражаючыя і паказальныя поспехі Совецкай Беларусі ў галіне нацыянальна-культурнага будаўніцтва. Тыя задачы ў галіне нацыянальна-культурнага будаўніцтва, якія былі-б зусім неажыццёўны сіламі адной Совецкай Беларусі, аказаліся ажыццёўнымі і ажыццёўленымі на справе толькі дзякуючы стварэнню Совецкага Саюза, дзякуючы дапамозе з боку Совецкага Саюза.

Вось кароткі пералік гэтых поспехаў.

У Совецкай Беларусі ажыццяўляецца ўжо некалькі год усеагульнае пачатковае навучанне, ліквідавана няграматнасць сярод дарослага насельніцтва і вядзецца барацьба па ліквідацыі малаграматнасці.

У Совецкай Беларусі прыступлена да ажыццяўлення ўсеагульнага навучання на базе сямігодкі, разгортваецца сетка дзесяцігодак, арганізаваны і працуюць дзесяткі ФЗВ, рабфакаў, тэхнікумаў, розных курсаў, у якіх навучаюцца дзесяткі тысяч дзяцей рабочых і сялян. 18 вышэйшых навучальных устаноў завяршаюць гэту стройную сістэму навучання, рыхтуючы нам тысячы новых высокакваліфікаваных пролетарскіх спецыялістаў для ўсіх галін соцыялістычнага будаўніцтва.

Масавыя школы, тэхнікумы, ФЗВ працуюць у большасці сваёй на беларускай мове, забяспечаны для гэтай работы падручнікамі, выкладчыкамі і інш. На беларускую мову пераведзена большасць дысцыплін, таксама і ў вышэйшых навучальных установах. Побач з гэтым працоўным іншых нацыянальнасцей — яўрэям, палякам, літоўцам, латышам, немцам, якія жывуць на тэрыторыі Беларусі, забяспечана поўная фактычная магчымасць навучання на роднай мове.

Бурны паражаючы рост нацыянальна-культурнага будаўніцтва знаходзіць сваё яркае адлюстраванне ў надзвычайным росце мастацкай літаратуры, тэатра, вытворчасці кінакарцін, твораў і работы, якія стаяць на ўзроўні самых перадавых, самых выдатных твораў і работ Совецкага Саюза.

Беларуская Акадэмія Навук, як цэнтр навуковай работы, здолела таксама заваяваць сабе ганаровае месца сярод трох акадэмій навук Совецкага Саюза.

Самым цікавым ва ўсім гэтым найглыбейшым працэсе будаўніцтва культуры нацыянальнай па форме і пролетарскай па зместу з'яўляецца тое, што ў гэта будаўніцтва ўцягнуты самыя шырокія масы працоўных горада і вёскі, з асяродзішча якіх выдзяляюцца ўсё новыя, выдатныя таланты — арганізатары, вучоныя, пісьменнікі, журналісты, становячыся ў рады перадавых барацьбітоў і кіраўнікоў соцыялістычнага будаўніцтва.

Стварэнне Совецкага Саюза і поспехі соцыялістычнага будаўніцтва нанеслі смяротны ўдар па вялікадзяржаўнаму шавінізму, бо гэты Саюз ствараўся на аснове інтэрнацыянальнага аб'яднання працоўных усіх нацыянальнасцей, бо класавая сутнасць совецкай улады і ўсёй яе палітыкі глыбока і прынцыпова інтэрнацыянальны, бо Саюз ССР, яднаючы паасобныя совецкія рэспублікі ў адну дзяржаву, у той-жа самы час узяў пад сваю апеку, зрабіў сваёй кампетэнцыяй абарону суверэнных праў Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік і дапамогу адсталым часцям Совецкага Саюза ў справе гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Разам з тым стварэнне Совецкага Саюза і поспехі ў справе соцыялістычнага будаўніцтва нанеслі смяротны ўдар па мясцоваму шавінізму, па сепаратысцкіх тэндэнцыях мясцовых нацыянал-шавіністычных элементаў.

На фоне бліскучых поспехаў нацыянальна-культурнага будаўніцтва Совецкай Беларусі канчаткова, ярка і да канца выкрыта контррэвалюцыйная сутнасць нацыяналістычных «вожделений» беларускіх нацыянал-дэмакратаў і ўся іх контррэвалюцыйная дзейнасць. Цяпер ужо самыя шырокія масы працоўных горада і вёскі—рабочыя, калгаснікі, працоўная інтэлігенцыя ясна бачаць, што беларускі нацдэм ёсць родны брат вялікадзяржаўнага рускага шавініста, украінскага, польскага, яўрэйскага нацыяналіста. Усе яны з'яўляюцца агентамі сусветнай буржуазіі і ўсю сваю дзейнасць накіроўваюць на адрыў паасобных совецкіх рэспублік ад Совецкага Саюза, на падрыхтоўку тылу імперыялістычным інтэрвентам, на рэстаўрацыю капіталізма. Таму нельга ні на хвіліну аслабляць барацьбы супроць праяўлення нацыянал-шавінізма.

Кожны новы поспех у справе соцыялістычнага будаўніцтва, з'яўляючыся крокам наперад у нашай барацьбе за стварэнне бясклясавага соцыялістычнага грамадства, у той-жа час наносіць новы ўдар па класавых ворагах і нацыянал-дэмакратах усіх масцей.

Як непрыступны маналітны ўцёс асобна стаіць Совецкі Саюз, акружаны бушуючымі хвалямі эканамічных патрасенняў і ваенна-палітычных катастроф, прадаўжаючы сваю справу соцыялістычнага будаўніцтва і барацьбу за захаванне міру.

«Там—у лагеры капіталізма нацыянальная варожасць і няроўнасць, каланіяльнае рабства, шавінізм, нацыянальнае прыгнечанне і пагромы, імперыялістычныя звярствы і войны...

Тут—у лагеры соцыялізма ўзаемнае давер'е і мір, нацыянальная свабода і роўнасць, мірнае сужыццё і брацкае супрацоўніцтва народаў». (З канстытуцыі СССР).

Міжнароднае значэнне і аўтарытэт Совецкага Саюза ўзняліся на надзвычайную вышыню. Толькі дзякуючы гэтаму ворагі Совецтаў з імперыялістычнага лагера, узброеныя да зубоў, не рызыкуюць зрабіць напад на нашу соцыялістычную бацькаўшчыну. Як верны вартавы, Совецкі Саюз стаіць на варце захавання міру, гатовы ў любую хвіліну адбіць любы напад на Совецкі Саюз з боку яго ворагаў. Значэнне і роля Совецкага Саюза зразумелы ў цяперашні час ва ўсім свеце. Значэнне і роля Совецкага Саюза як вернага аплота супроць сусветнага капіталізма, павінны быць яшчэ глыбей асвоены рабочымі, калгаснікамі і ўсімі працоўнымі Совецкага Саюза.

У барацьбе за соцыялізм, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі і нашага вялікага і мудрага правадыра таварыша СТАЛІНА мы ідзем ад адной перамогі да другой. У барацьбе за соцыялізм мы канчаткова пераможам толькі ў тым выпадку, калі яшчэ цясней і яшчэ мацней згуртуем рады Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Чэсным выкананнем сваіх абавязкаў на фабрыцы, заводзе, у калгасе, соўгасе, на кожным участку будаўніцтва, поўным і своечасовым выкананнем абавязацельстваў Совецкай Беларуссю перад Совецкім Саюзам дажажам, што мы дастойныя сыны нашай вялікай соцыялістычнай бацькаўшчыны.

Няхай жыве вялікі Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік!

ТАВ. М. І. КАЛІНІН—СТАРШЫНЯ ЦВК СССР І РСФСР

З ДЭКЛАРАЦЫІ АБ УТВАРЭННІ САЮЗА СОВЕЦКІХ СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ РЭСПУБЛІК

З часу ўтварэння Совецкіх Рэспублік дзяржавы света раскалоліся на два лагеры: лагер капіталізма і лагер соцыялізма.

Там, у лагеры капіталізма—нацыянальная варожасць і няроўнасць, каланіяльнае рабства і шавінізм, нацыянальнае прыгнечанне і пагромы, імперыялістычныя звярствы і войны.

Тут, у лагеры соцыялізма — узаемнае давер'е і мір, нацыянальная свабода і роўнасць, мірнае сажыцельства і брацкае супрацоўніцтва народаў.

Спробы капіталістычнага света на працягу дзесяткаў год вырашыць пытанне аб нацыянальнасці шляхам сумяшчэння свабоднага развіцця народаў з сістэмай эксплаатацыі чалавека чалавекам аказаліся бясплоднымі. Наадварот, клубок нацыянальных супярэчнасцей усё больш заблытваецца, пагражаючы самому існаванню капіталізма. Буржуазія аказалася бясільнай наладзіць супрацоўніцтва народаў.

Толькі ў лагеры Совецтаў, толькі ва ўмовах дыктатуры пролетарыята, згуртаўшай вакол сябе большасць насельніцтва, аказалася магчымым знішчыць у корані нацыянальны ўціск, стварыць умовы ўзаемнага давер'я і закласці асновы брацкага супрацоўніцтва народаў.

Толькі дзякуючы гэтым акалічнасцям удалося совецкім рэспублікам адбіць напад імперыялістаў усяго света, унутраных і знешніх; толькі дзякуючы гэтым акалічнасцям удалося ім паспяхова ліквідаваць грамадзянскую вайну, забяспечыць сваё існаванне і прыступіць да мірнага гаспадарчага будаўніцтва.

ЗАХОДНЯМУ ФАРПОСТУ СОЦЫЯЛІЗМА

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Арменіі шле палкае прывітанне рабочым і працоўным масам Совецкай Беларусі з поваду іх небывалых і буйнейшых поспехаў у грандыёзнай справе пабудовы соцыялізма.

Слаўныя перамогі Совецкай Беларусі на франтах будаўніцтва соцыялістычнай прамысловасці, соцыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі і соцыялістычнай культуры сапраўды ператварылі яе ў адно з самых моцных і перадавых звенняў у ланцугу рэспублік вялікага Совецкага Саюза. ССР Беларусі з энтузіязмам прыступіла да гістарычнай работы па пабудове соцыялізма і з года ў год ставіць усё больш і больш велічныя помнікі перамог.

Уступаючы ў 12-ю гадавіну вялікага брацкага Саюза, мы, пад кіраўніцтвам любімага нашага правадыра таварыша СТАЛІНА, агульнымі намаганнямі рушымся наперад, да новых і новых перамог.

Старшыня ЦВК ССРА С. МАРЦІКЯН.

„Мы—праціўнікі нацыянальнай варожасці, нацыянальнай рознасці, нацыянальнай абасобленасці. Мы—міжнароднікі, інтэрнацыяналісты. Мы імкнемся да цеснага аб'яднання і поўнага зліцця рабочых і сялян усіх нацый свету ў адзіную сусветную Совецкую рэспубліку.

... Працоўныя не павінны забываць, што капіталізм раздзяліў нацыі на невялікую колькасць прынятаючых, вялікадзяржаўных (імперыялісцкіх), поўнаправных, прывілеіяваных нацый і агромадную большасць прынечаных, залежных і поўзалежных, няроўнаправных нацый. Злачынейшая і рэакцыйнейшая вайна 1914—1918 г. яшчэ больш узмацніла гэты падзел, абвастрыла злобу і нянавісць на гэтай глебе. Вякамі накапілася абурэнне і недавер'е нацый няпоўнаправных і залежных да нацый вялікадзяржаўных і прынятаючых...

Мы хочам добраахвотнага саюза нацый,—такога саюза, які не дапускаў-бы ніякага насілля адной нацыі над другой,—такога саюза, які быў-бы асноўан на паўнейшым давер'і, на ясным усведамленні брацкага адзінства, на зусім добраахвотнай ігодзе".

В. Ленін

(З пісьма да рабочых і сялян Украіны, снежань 1919 г.)

ПРЫВІТАННЕ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ ТУРКМЕНІІ

У дзень канстытуцыі Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік большэвікам і ўсім працоўным Совецкай Беларусі — большэвіцкае прывітанне.

Пад кіраўніцтвам партыі **Леніна-Сталіна** пролетарыят Совецкага Саюза стварыў на адной шостай часткі земнага шара небачаную ў свеце інтэрнацыянальную будову — Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Адсталыя, раней прыгнечаныя, нацыянальнасці, знаходзячыся ў брацкім саюзе, гіганцкімі крокамі ідуць шляхам прагрэса. Ленінская нацыянальная палітыка пад выпрабаваным кіраўніцтвам большэвіцкай партыі і яе правадыра таварыша **Сталіна** стала сцягам працоўных прыгнечаных народаў. Сотні прамысловых прадпрыемстваў, соўгасаў, МТС, тысячы калгасаў, вырасшых у адсталых раней нацыянальных рэспубліках — Беларусі, Туркменіі — наглядна дэманструюць перамогу ленінскіх ідэй.

Няхай жыве брацкі саюз працоўных СССР!

Няхай жыве ВКП(б) на чале з правадыром сусветнага пролетарыята таварышам **Сталіным**.

Сакратар ЦК компартыі Туркменіі ЧАРЫ ВЕЛІКАЎ.

З прамовы т. Сталіна на II з'ездзе совецтаў пры агалашэнні канстытуцыі

„Сённяшні дзень з'яўляецца днём трыумфа новай Расіі, разбіўшай ланцугі нацыянальнага прыгнечання, арганізаваўшай перамогу над капіталам, стварыўшай дыктатуру пролетарыята, разбудзіўшай народы Усхода, натхняючай рабочых Захада, ператварыўшай чырвоны сцяг са сцяга партыйнага ў сцяг дзяржаўны і сабраўшай вакол гэтага сцяга народы Совецкіх Рэспублік, для таго, каб аб'яднаць іх у адну дзяржаву, у Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, прадобраз надыходзячай сусветнай соцыялістычнай рэспублікі".

НАШАЙ КАНСТЫТУЦЫІ

Мудрыя законы
Краіны Совецтаў
Пісаны рукою
Рабочай, мазольнай...
Нашай канстытуцыі
Слаўныя заветы
Не памруць, жыць будуць
Праўдай векапомнай.
Гэтыя законы
Заліюць агнецветам,
Сонечна пунаюць
Зоркаю цудоўнай.
І над зарубежным
Нанявочым светам,
Дзе йшчэ люд працоўны
Сёння падняволны.

Братній дапамогай,
Роўная між роўных,
БССР красуе
Нібы жыта летам;
Скінуўшы пад царскі
І панскі-прыгонны
Сабой ганарыцца,
Як ніколі, гэтак.
Увесь народ совецкі
Шуміць роем роўным
На ніавах совецкіх
Квецістых, распетых...
Будуць віхры, буры,
А жыць будуць вольна
Нашай канстытуцыі
Слаўныя заветы.

ЯНКА КУПАЛА.

ЯК НАРАДЖАЛАСЯ СОВЕЦКАЯ КАНСТЫТУЦЫЯ

(Гістарычная спраўка)

* У першым дэкрэце совецкай улады, прынятым на 2-м з'ездзе Совецтаў 26 кастрычніка 1917 года аб міры без анексій і кантрыбуцый гаварылася аб праве нацый на самавызначэнне.

* «Дэкларацыя праў народаў Расіі», прынятая 2 лістапада 1917 года і апублікаваная за подпісамі тт. Леніна і Сталіна, побач з агалашэннем права народаў былой царскай Расіі на самавызначэнне, падкрэсліла таксама неабходнасць «чэснага і моцнага саюза народаў Расіі».

* Другім гістарычным актам, прынятым перад Канстытуцыяй і акрэсліўшым яе змест, з'явілася «дэкларацыя праў працоўнага і эксплаатуемага народа», зацверджаная III Усерасійскім з'ездам совецтаў у студзені 1918 года.

* У ліпені таго-ж года V з'езд совецтаў зацвердзіў першую совецкую Канстытуцыю—Канстытуцыю РСФСР.

* У студзені 1920 года быў заключан «саюзны рабоча-сялянскі дагавор паміж РСФСР і УССР» для згуртавання сіл «ў мэтах абароны, а таксама ў інтарэсах гаспадарчага будаўніцтва» абодвух рэспублік.

* Следам за Украінай аналагічныя дагаворы з РСФСР заключылі і іншыя Совецкія рэспублікі — Азербайджан, Беларусь, Арменія і Грузія.

Ужо гэтыя дагаворы абумовілі неабходнасць у далейшым агульнага афармлення Саюза Совецкіх Рэспублік і ў адным усесаюзным дагаворы.

* Будова Саюза Совецкіх Соцыялістычных рэспублік, як яна зафіксавана ў Канстытуцыі СССР, поўнасцю аснована на ўказаннях Уладзімера Ільіча Леніна. Яму-ж належыць і самая назва — СССР.

* Выключная роля ў справе арганізацыі СССР і утварэнні яго Канстытуцыі належыць т. Сталіну. Тав. Сталін выступаў дакладчыкам на XII партыйным з'ездзе ў красавіку 1923 года па нацыянальнаму пытанню і па пытанню аб утварэнні СССР.

* Пад непасрэдным кіраўніцтвам тав. Сталіна, у духу прамых указанняў Леніна, у поўнай адпаведнасці з вучэннем Маркса і Леніна была створана Канстытуцыя СССР.

* Дзве сустаўныя часткі Канстытуцыі—«Дэкларацыя аб утварэнні Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік» і «дагавор аб утварэнні Саюза ССР»—былі прыняты разам на першым агульнасаюзным з'ездзе совецтаў, які адбыўся ў Маскве ў Вялікім Тэатры 30 снежня 1922 года.

* Канстытуцыя СССР была прынята на гістарычным пасяджэнні другой сесіі ЦВК СССР, якое адбылося ў пятніцу 6 ліпеня 1923 года ў Вялікім Крамлеўскім Палацы пад старшынствам М. І. Калініна.

* Пасяджэнне 6 ліпеня выявілася выключнай урачыстасцю. Ім прысутнічалі амаль усе члены ЦВК СССР, а таксама вялікая колькасць гасцей, у тым ліку ўвесь дыпламатычны корпус, які знаходзіўся ў Маскве. Вялікі даклад аб сакрэтнай Канстытуцыі і аб гісторыі стварэння зрабіў сакратар ЦВК СССР тав. А. С. Енукідзе.

* Сесія прыняла тэкст Канстытуцыі аднагалосна і рашыла ўвесці ў дзеянне неадкладна. Канчатковае зацвярджэнне тэкста Канстытуцыі было пастаноўлена ўнесці ў 2 Усесаюзны з'езд совецтаў.

* Бурнымі апладысментамі дэлегаты сесіі спаткалі прапанову т. Н. Нарыманава абрать старшынём Саюзнага Соўнаркома В. І. Леніна.

* Праз тыдзень пасля прыняцця саюзнай Канстытуцыі сесіяй ЦВК СССР—13 ліпеня 1923 года—адбылося першае пасяджэнне прэзідыума ЦВК. На гэтым пасяджэнні была прынята адозва «Да ўсіх народаў і ўрадаў света аб стварэнні Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

* На другім Усесаюзным з'ездзе совецтаў—31 студзеня 1924 года—дакладу тав. А. С. Енукідзе Канстытуцыя СССР была зацверджана канчаткова.

* Першы ПВК Саюза ССР, створан на асновах Саюзнай Канстытуцыі і састаіць з двух частак Саюзнага Совета і Совета нацыянальнасцей,—быў зацверджан пасяджэнні 2-га Усесаюзнага з'езда 2 лютага 1924 года.

* Канстытуцыя СССР замацавала ў заканадаўчым парадку роўнаправе ўсіх 185 нацыянальнасцей Совецкага Саюза, будуючых соцыялізм.

МІЖНАРОДНЫ ДЗЕНЬ КААПЕРАЦЫІ

ВЫШЭЙ ТЭМПЫ І ЯКАСЦЬ РАБОТЫ КААПЕРАЦЫІ

6-га ЛІПЕНЯ

Сёння міжнародны дзень кааперацыі. Да гэтага дня кааперацыя СССР, БССР прыходзіць з вялікімі дасягненнямі. Даволі адзначыць, калі ў 1932 годзе па сістэме БКС тавараварот складаў 425 млн. руб., дык у 1934 годзе тавараварот ужо дасягае 565 млн. рублёў. Колькасць магазінаў таксама значна павялічылася: з 4.864 у 1932 годзе да 5.749 у 1934 годзе.

Толькі ў краіне, якая будуе соцыялізм, кааперацыя мае велізарнейшыя магчымасці для развіцця, мае велізарнейшыя крыніцы для паляпшэння абслугоўвання спажыўца.

Сёння, азіраючыся на пройдзеныя гады, трэба адзначыць тыя буйныя дасягненні, якія мае наша кааперацыя.

Але ўсё-ж работа кааперацыі значна адстае ад узросшых запатрабаванняў працоўных мас. Кааператыўныя арганізацыі яшчэ не навучыліся скарыстоўваць тыя велізарнейшыя дагэтуль крыніцы, якія ў нас ёсць для паляпшэння забеспячэння працоўных. У нашых крамах яшчэ шмат здахопаў. Яшчэ нярэдкі растраты, скрадзяжы. Кааператыўныя рады ў многіх мясцах засмечаны класава-варожымі элементамі. Грубае абыходжанне, ігнараванне патраб спажыўца, наплявательскія адносіны да яго і іншыя агідныя з'явішчы яшчэ маюць месца ў кааператыўнай сістэме. Трэба прама сказаць, што ў сваёй большасці кааператыўныя работнікі не навучыліся культурна гандляваць.

І таму асабліва сёння, у міжнародны дзень кааперацыі, трэба завастрыць увагу работнікаў кааперацыі, масы пайшчыкаў на барацьбе з тымі недахопамі, якія ёсць у кааператыўных арганізацыях, з тым, каб ператварыць нашу кааператыўную сістэму ў сапраўдны ачаг совецкага культурнага гандлю. Неабходна аддаць максімум увагі падбору кааператыўных кадраў.

Трэба памятаць, што значна ўзрослі матэрыяльна-культурныя запатрабаванні працоўных, што «наш совецкі рабочы хоча жыць з пакрыццём усіх сваіх матэрыяльных і культурных запатрабаванняў» і мы гэтыя законныя запатрабаванні павінны задаволіць.

СЕЛЬПО, ЯКОЕ НЕ ВЕДАЕ РАСТРАТ

—«Наш Іван Міхайлавіч—добры кааператар. Ён клапоціцца аб калгасніках, ён ведае нашы патрэбы»,— так адзываюцца калгаснікі Азарыцка-Слабадзкога сельсавета, Смалявіцкага раёна, аб старшыні сельпо М. ШЫМАНОВІЧУ.

Былы калгаснік Шымановіч—не кравны жыхар вёскі. Ён прышоў у калгас з горада. Дваццаць год працаваў Іван Міхайлавіч сцэпшчыкам і канаў на чыгунцы. Там накапіў і першы кааператыўны вопыт—працаваў у рэвізійнай камісіі ТПО Смаляцкі Менск.

Сельпо, якім кіруе Шымановіч, праўды заслугоўвае добрых водгукаў насельніцтва. Абслугоўвае яно калгасаў і 8 насельных пунктаў, ю дзве крамы ў калгасах, адкрыла трацыю ў калгасе «Абуджэнне».

Слабадзкое сельпо не ведае «таравалізні»: яно смела разгортвае ладаль дастатковымі таварамі. У самах сельпо калгаснік знойдзе ўрныя вырабы, соль, коламазь, запкі, гасу, вяроўкі. Ён можа купіць ватовую вопратку, абутак, качынне. ўсе тавары адзначаны цэны. На садах крамінікаў—былыя калгаснікі Аляксей ТАБОЛІЧ і Вольга РАНСКЕВІЧ. Апошняя ўжо 4 гады кааператыўнай рабоце.

Гэтай вясной фурманкі з таварамі раз выязджалі ў поле,—прадавалі вантэрзю, мыла, папіросы, тэбак. Пасеўная не захапіла сельпо знянцку. Яно арганізавала ў крамах пісы ўдарнікаў з пепшымі таварамі, заключыла дагавары з брыгадамі. Перадавая брыгада т. РЫМШЫ калгаса «Чырвоны баец» атрымала ўдарную работу прэмію—манутуру. За паспяховую перапраўку і здачу ільну прэміравана ругая брыгада таго-ж калгаса.

Недарма Слабадзкое сельпо лічыцца адным з перадавых у Смалявіцкім раёне. Яно выканала план тавараавароту першага квартала на 129,6 проц., план другога квартала на 150 проц.: замест 40 тыс. руб.—60 тыс.

Выконваючы план тавараавароту, сельпо не адстае і ў загатоўках. Яно закупіла ў гэтым годзе 13 тон хлеба —амаль 90 проц. той колькасці, якую яно абавязалася загатовіць. Сельпо дало Вінніцкай вобласці (Украіна) 30 тон насеннай бульбы. Яно адным з першых у раёне здала ёй добрай якасці. І цяпер сельпо загатовіла для патраб рабочага снабжэння 300 кілограм клубнікі. 4 прэміі атрымаў Шымановіч за загатоўкі.

Слабадзкое сельпо можа пахваліцца і рэнтабельнасцю гандлёвай работы. 8 тыс. руб. прыбытку за 1933 год. 2128 руб. прыбытку за 1 квартал гэтага года. Гэтыя дзве цыфры—пепшы атэстат работы сельпо. На жаль, мала ёсць у нас такіх сельпо, якія не маюць страт і сталі рэнтабельнымі.

Якім чынам Шымановіч дабіўся рэнтабельнасці? Не самавольным павышэннем цэн, не спекуляцыйнымі здзелкамі, а умелым разгортваннем совецкага гандлю. Ён заключыў дагавор з калгасам «Пролетарскі ўдарнік» на дастаўку тавараў, ён знізіў адміністратыўна-гаспадарчыя выдаткі да 4,9 проц. замест 6,9 проц. па плану.

І нарэшце. СЕЛЬПО НЕ ВЕДАЕ РАСТРАТ. За апошнія два гады работнікамі крам не раскрадзена ні адной капейкі. За прыладзак пастаўлен сумленны культурны совецкі кааператар.

С. БУТОМАЎ.

Смалявічы

РОСТ ТАВАРАЗВАРОТУ ПА СІСТЭМЕ СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЕРАЦЫІ БССР

(У МЛН. РУБ.)

1932 г.	1933 г.	1934 г.
425	476	565

АПОШНІ ПУНКТ КУЛЬТУРНАГА ГАНДЛЮ

ДЗЯРЖЫНСК. (Брыгада «Звязды»).

Пяць месяцаў назад у цэнтры Дзяржынска адкрыўся раённы магазін. Ён з'яўляецца сапраўдным упрыгожваннем горада. Дзяржынск да гэтага часу не меў такога магазіна.

Уваходзім у магазін. У вочы кідаецца добра абсталяванае аддзяленне гатовай вопраткі. Касцюмы польты акуратна развешаны ў адкрытай шафе з заславесамі.

У абутковым аддзяленні расстаўлены крэслы і падстаўкі для прымеркі абутку. Пад нагамі-дарожка, каб не пэцкаць тавару.

Галантарэя і парфюмерыя — у маленькіх люстэркавых шафах.

У наступным пакоі — адзелы мэблі і гаспадарчых тавараў. Тут можна ўбачыць невялікую выстаўку — спальню: два ложкі, шафу, столікі. Мэбля стала адным з самых ходкіх тавараў раймага. У другім квартале прадана мэблі па 22 тыс. руб. (13 проц. усёй сумы продажу). Дагэтуль спажывец прымушан быў шукаць мэблю ў Менску.

У магазіне пімат святла, чыста і ўтульна. Рознастайны асартымент ходкіх тавараў — сезоннага абутку, вопраткі —прыцягвае спажыўца.

Дзяржынскі раймаг 29 чэрвеня выканаў план тавараавароту другога квартала. Асноўныя крыніцы закупкі тавараў — Менская міжраённая база Белкаапсаюза і базы прамысловасці. Аднак раймаг незадавальняецца закупкамі на базах: ён набывае тавары і ў мясцовых арцелях, дае апошнім заказ, вызначае фасон вырабаў.

У другім квартале закуплена ў арцелей гатовай вопраткі і абутку на 18-20 тыс. руб.

Дзякуючы культурным метадам гандлю і ўмелай закупцы патрэбных тавараў, раймаг за паўтара месяца першага квартала даў 6 тыс. руб. прыбытку. Адміністратыўна-гаспадарчыя выдаткі зніжаны да 2,2 проц. (у адносінах сумы тавараавароту) замест 3 процантаў па плану.

Характэрна, што раймаг пе знізіў звароту гарадскога спажывецкага таварыства. З'яўляючыся апорным пунктам совецкага гандлю, ён прымушае гарпо падцягвацца, паляпшаць работу. Гарпо выканала план тавараавароту другога квартала ў суме 400.000 руб. Яскравы доказ росту добрабыту шы рокіх мас!

Сваімі поспехамі раймаг ва многім абавязан умелай рабоце дырэктара т. САЛАВЕЙЧЫКА. Арон Міхайлавіч Салавейчык ужо 5 год працуе ў кааперацыі, доўгі час быў гандлёвым інструктарам райсаюза. Ён аддаў шмат энергіі і сіл на абсталяванне магазіна, на забеспячэнне яго лепшымі таварамі.

Менскія базы ведаюць Салавейчыка, як патрабоўнага, строгага пакупца, умела выбіраючага тавар, як настойлівага змагара за якасць і асартымент.

Е. Палтаўскі, Н. Ваўкавіцкі.

РАЁННЫ МАГАЗІН ЛЯЗНЕНСКАГА РАЙСАЮЗА

РОСТ ГАНДЛЁВАЙ СЕТКІ СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЕРАЦЫІ БССР

(КОЛЬКАСЦЬ МАГАЗІНАЎ І КРАМ)

1932 г.	1933 г.	1934
4804	5331	5749

ПІСЬМЫ рабочых і калгаснікаў

ПРАКУРОРУ ГОР. МЕНСКА ТАВ. ГІРКО

СПЫНІЦЬ ЗДЗЕКІ

У сувязі з пабудовай Белдзяржтэатра на плошчы Парыжскай Комуны, дом, у якім я жыву (Комунальная вул. № 23), павінен быць знесен. Зараз мне даюць кватэру значна меншай плошчы—замест 30 кв. метраў—19, не гледзячы на тое, што па палажэнню мне павінны прадаставіць кватэру такой-жа плошчы, якой я карыстаўся.

Горпракурор прапанаваў адміністрацыі будаўніцтва даць мне адпаведную плошчу, а пакуль што спыніць разбурэнне маёй кватэры. Але загадчык будаўніцтва Прытыкін і яго памочнік Іофе распараджэнне пракурора не выканалі.

Зараз я жыву ў доме без даху, з набітымі вокнамі. У дрэнную пагоду дождж заліває маю кватэру, псуючы ўсе рэчы. Ганчароў.

СТАРШЫНІ БАБРУЙСКАГА РВК ТАВ. МІНЧАНКА

НЯМА ГАСПАДАРА

(ПІСЬМО ІНЖЫНЕРА)

У 30 кілометрах ад г. Бабруйска па Рагачоўскаму шасе ў соўгасе Жолічы ёсць вялікі двухпавярховы будынак. Гаспадарамі будынка лічыцца соўгас Жылічы і сямігодка. Будынак паступова разбураецца і не рамантуецца, яго ніхто не ахоўвае.

Будынак гэты можна выкарыстаць больш рацыянальна, аддаўшы яго пад дом адпачынку, або сельскагаспадарчую навучальную ўстанову. КАЛЬЦОЎ.

НЕ ВЫПЛАЦІЛІ ІНВАЛІДУ ПЕНСІІ

(ПІСЬМО РАБОЧАГА).

Больш 8 год я працую ў арцелі «Прагрэс» (г. Лепель). У 1932 годзе я захварэў эпілепсіяй. 23 жніўня 1933 года ўрачэбна-кантрольная камісія вызначыла мне інвалідам другой групы. Дакументы аб інвалідпасці я паслаў у раённую страхкасу, якая знаходзілася ў Чашніках. Дакументы мае праваляліся да снежня 1933 года, а потым мне паведамілі, што... страхкаса ў Чашніках ліквідавана.

1 студзеня 1934 года я быў на паўторнай камісіі, якая пацвердзіла маю інвалідпасць. Па закону я павінен быў атрымаць пенсію з моманту падачы заявы (23 жніўня 1933 г.), але атрымаў яе толькі з 4 сакавіка 1934 года. Я скарыстаўся ў цэнтральную страхкасу БССР, але яна мне нічым не дапамагла.

Па распараджэнню ўрачэбна-кантрольнай камісіі я працую ўсяго па 4 гадзіны ў дзень і зарабляю 50-55 руб. у месяц. Па маім утрыманні жонка і двое малых дзяцей.

Прашу дапамагчы ў атрымаўні належачай мне пенсіі. Недлін Ш.

ПРАКУРОРУ РЭСПУБЛІКІ ТАВ. КУЗЬМІНУ

КАРМЯНСКІ НАРСУД АБАРАНЯЕ ЗЛОДЗЕЯЎ

(Пісьмо слухачага)

У Кармянскай райспажывкасе № 2783 працавала касірам нейкая Фінкельштэйн, Соня Ізраілева. Карыстаючыся поўным давер'ем былога загадчыка райспажывкасы, яна за кароткі час (в 28 жніўня па10 верасня 1933г.) прысвоіла 3044 руб. 68 кап. дзяржаўных прошай. Перасылаючы Госзнаку (Масква) лішкі пазыкі «4 завяршаючы год пяцігодкі», Фінкельштэйн украла на 1000 руб. аблігацый.

Пры перадачы касы другому касіру ў Фінкельштэйн не хапіла розных пазык на 395 руб. Усе растраты, зробленыя Фінкельштэйн, складаюць каля 5000 руб. Акрамя гэтага Фінкельштэйн пасля кожнага тыража выйграўшыя аблігацыі замяняла другімі, а выйгрышы брала сабе.

Па запатрабаванню пракурора ўсе паказаныя факты пацверджаны інструктарам-бухгалтарам і паўторнай экспертызнай рэвізіяй. Справа пашла ў суд.

Не гледзячы на ясныя паказанні сведак, суд пастанавіў справу адкласці і зрабіць дадатковую рэвізію. Паўторная экспертыза ўсе факты пацверадзіла. У другі раз справу пакіравалі ў суд. На гэты раз справа была настолькі ясная, што сам абаронца прасіў даць падсудзнай 5 год пазбаўлення волі. Але суд прыгаварыў Фінкельштэйн толькі да двух з паловай год зняволення.

Я лічу, што раённае Кармянскага суда дае поўную магчымасць злодзеям красці дзяржаўныя сродкі.

Заг. ашчадкасы БАРАДЗІН.

АД РЭДАКЦЫІ: Ад пракуратуры рэспублікі рэдакцыя патрабуе неадкладнага высвятлення гэтай справы і прыцягнення да судовай адказнасці галавацягаў і бюракратаў з Кармянскага парсуда.

МЕНСКАМУ ГАРАДСКОМУ ПРАКУРОРУ ТАВ. ГІРКО

БЯЗДУШНЫЯ АДНОСІНЫ

(ПІСЬМО РАБОЧАГА)

Я жыву па Гандлёвай вуліцы, у доме № 26, кв.2 ужо гадоў 15. Але за гэты раз кватэру ні разу не рамантавалі. Кватэра належыць жаку № 9.

У 1931 годзе пасля веснавой паводкі кватэра зусім развалілася—няма дзвярэй і вакон.

Зімою ў кватэры зусім нельга жыць. Сям'я мая ўсю зіму пачавала па суседзях. Дзесяткі разоў я звяртаўся ў праўленне жаката і ў горжылсаюз, але вынікаў ніякіх няма. Кватэра і дагэтуль не адрамантавана.

Б. БУХБІНДЭР.

САКРАТАРУ ВЕТКАЎСКАГА РК КП(б)Б ТАВ. ЯНКОЎСКАМУ

НЕДАПУШЧАЛЬНЫЯ АДНОСІНЫ ДА ПРОЛЕТАРСКАГА СУДА

(Пісьмо суддзі)

20 снежня 1933 г. згарэў будынак Нарсуда Веткаўскага раёна. З таго часу суд не мае памяшкання. Працаваў ён у сталовай сельпо, пасля ў габінеце райпракурора. Пасяджэнні адбываліся ў клубе, пакуль не забараніла загадчыца клуба Кудраўская. Цяпер суд працуе ў сваім старым неадрамантаваным памяшканні, без вакон.

РК КП(б)Б, РВК, пракурор упарта ўхіляюцца ад рэагавання на мае запатрабаванні.

Я звярталася ў НКЮ БССР. НКЮ даваў раённым арганізацыям тэлеграмы аб неабходнасці неадкладна і хутка закончыць рамонт. Аднак, вынікаў няма ніякіх.

Райарганізацыя не звярнула ўвагу і на пастанову прэзідыума ЦВК аб забеспячэнні нарсудоў памяшканнямі.

5 месяцаў нарсуд Веткаўскага раёна знаходзіцца ў непрыстасаваных для работы ўмовах.

ГЕНЗЕЛЕВА.

ДЫРЭКТАРУ ЛЕСБЕЛА ТАВ. ШАПІРО

АПЛАЦІЦЬ ІМ І НЕ ДУМАЮЦЬ

(Пісьмо курсантаў)

У студзені 1934 г. курсанты «Лесбела» былі пасланы ў леспрамгасы для дапамогі па складанню гадавой справаздачы. Працавалі яны многа зачастую звышчасова. Аплаціць курсантам звышчасовую працу галоўбухі некаторых леспрамгасаў (Бягомльскага, Асіпавіцкага, Петрыкаўскага і Камарынскага) адмовіліся.

Ні РК саюза леса і сплаву, ні трэст Лесбел, куды звярталіся курсанты, не дапамаглі.

Фінкельштэйн, Старобінец, Лершан, Хаіт, Марголіна.

ДА 1 ЖНІЎНЯ ВЫКАНАЦЬ ПЛАН ТОРФАЗДАБЫЧЫ

(Да вытворчага паходу імя тав. Гікало)

ГЕРШОН

На прапанове лепшых брыгад лепшых людзей торфу, якія перакналі ўжо сваю сезонную працу, брыгадай тав. Каранёва, Біра абвешчан вытворчы паход імя тав. Гікало за поўнае завяршэнне і тэрміновае выкананне плана торфаздабычы, што будзе лепшым адказам на рашэнні XVII з'езда КП(б) і ўказанні тав. Сталіна аб буйным выкананні плана ў нашай рэспубліцы.

Гэты паход мае выключнае гасударча-палітычнае значэнне. Ён дасрэчна ўжо ўзняў новую хвалю спаборніцтва і ўдарніцтва сярод рабочых-торфянікаў. Задача партарганізацыі заключаецца ў тым, каб весці да кожнай брыгады, кожнага торфяніка, механіка, трактарыста, дзяніцы, інжынера штодзённыя ланні здабычы, сушкі і штабеляння торфу. Толькі пры гэтых умовах можа быць гарантавана перамога.

Усе торфазаводы павінны трымаць рэс на поўнае выкананне плана 1 жніўня. Для гэтага змена на ыне павінна даваць пры двухзменнай рабоце не менш 50 тыс. ін торфу ў змену і пры трохзменнай не менш 35-37 тыс. цаглін, ыя лічбы мінімальныя. Дзесяткі ядавых брыгад ужо іх перавыкалі. Напрыклад, брыгада Каранёва 75 тыс. цаглін у змену.

Выразнай работай рамонтных слесараў, кухароў, прыбіральшчыц, мендантаў, культработнікаў, партымацаваных, брыгадзіраў, торфмайстраў, спабжэнцаў, інжынераў, рэктараў створым умовы вы-сокіх клопатаў аб ударніках соціялістычных тарфяных кар'ераў, ілітаена разаб'ём усякую спробу ісавага ворага і яго прыспешнікаў даць план торфаздабычы.

Для тарфяных сампромарцелей мава абстаіць яшчэ астрэй.

План здабычы торфу павінен быць канан да разгортвання ўборачных от. Баявой задачай усёй самкаапераціі з'яўляецца выкане плана торфаздабычы да 15-20 еня. Усе сілы калгаснікаў (апрацаванятых на сенаўборцы) і адніцтва трэба кінуць на здабычу фу ў сампрамарцель. Усе райкомы і РВК, старшыні сельсоветаў і калгасаў павінны зразумець, што ўсякія адхіленні рабочай сілы з торфу будуць расцэньвацца, як найцяжэйшае злачынства, як зрыў важнейшай дзяржаўнай задачы. Задача партыйнай арганізацыі, раёнаў, дзе знаходзяцца торфазаводы, заключаецца ў тым, каб узначаліць і кіраваць паходам апаратыўна, штодзённа, бо справа здабычы торфу ёсць справа ўсёй КП(б)Б і кожнага большэвіка ў паасобку.

Райкомы абавязаны, нарэшце, павярнуцца тварам да торфазаводаў і торфарцелей. Лепшыя сілы раёна павінны быць кінуты зараз на паспяховае завяршэнне торфсезона. Райкомы павінны зразумець, што бліжэйшая дэкада-пяўтары да пачатку масавай уборкі вырашае поспех выканання сезоннага плана. Гэтага, на вялікі жаль, не разумеюць многія кіраўнікі торфаб'яднанняў і партарганізацый. Іменна пад гэтым кутом гледжання мы прад'яўляем соцыялістычны рахунак аршанскаму райкому і райвыканкому ў асобе т. т. Соскіна і Міцькова. На іх тэрыторыі знаходзіцца гігант Асінторф, які не вылазіць з найглыбейшага прарыву. І тт. Соскін і Міцькоў павінны ведаць, што Асінторф недадаў да 1 ліпеня 18.415 тон торфу.

Хто, як не райком і РВК будуць адказваць за гэту справу? Хто будзе адказваць за прамую нагрузку спынення асобных галін прамысловасці? Што робяць аршанскія кіруючыя арганізацыі, каб нагнаць упушчанае і паспяхова завяршыць сезон? Робяць пакуль што мала. А мы сцвярджаем, што Асінторф мае ўсе магчымасці, каб з поспехам закончыць сезон.

Лепшым паказальнікам гэтага з'яўляецца работа паасобных брыгад, якія перавыконваюць заданні. Або вось завод «Шлях соцыялізма» канчае свой гадавы план і, відаць, к сораму кіраўнікоў Асінторфа, «Шляху соцыялізма» прыдзецца выдзеліць грамадскі буксір, паслаць сваіх лепшых людзей на дапамогу торфгіганту Асінторфу.

Таварышы з Белторфа і Асінторфа! Вы можаце працаваць лепш, аб гэтым сведчыць тое, што па БССР мы маем дзесяткі брыгад, якія пачалі ўжо выконваць другое гадавое заданне (брыгада Каранёва Бірана, Бандарэнка, Мальцава і інш.). Выходзіць, што справа ў арганізацыі, справа ў нас саміх. Вось у гэтым якраз, у правільным кіраўніцтве, у арганізацыі торфаздабычы, у правільнай расстаноўцы людзей і хаваецца сакрэт перамог.

У гэтай сувязі неабходна тут-жа прад'явіць рахунак тав. Кузняцову (Белторф) і астатнім кіраўнікам наркаматаў па торфу. Трэба прама прызнаць, што яны пакуль яшчэ недастаткова мабілізаваліся на хутчэйшае выкананне плана. Планавікі Белторфа палохаюцца намечаных тэмпаў і гэта, на жаль, перадаецца асобным дырэктарам торфпрадпрыемстваў. Чым інакш можна вытлумачыць тое, што планавікі Белторфа і да гэтага часу спускаюць дзённыя заданні ніжэй, чым штодзённая выпрацоўка. Вось, напрыклад, «улічваючы» той уздым, які выклікаў паход імя тав. Гікало, работнікі Белторфа «расшчадрыліся» спусціць новыя штодзённыя заданні па асобных заводах. І атрымліваецца: завод «Чырвоны сцяг» выпрацаваў 27 чэрвеня 316 тон, а Белторф яму дае 300 тон у дзень; завод імя Даўмана здабывае 60-68 тон штодзённа, а Белторф спусціў толькі 50 тон; Смалявічы за 23 чэрвеня даў 450 тон, за 25—415, за 28—460 тон, а Белторф спусціў яму 400 тон. Лукскі завод 25 чэрвеня даў 264 тоны, 26—264 тоны, 28—265 тон, 29—268 тон, а Белторф яго арыентуе на 250 тон.

Па фрэзернаму торфу на Асінторфе за першую дэкаду чэрвеня завод здабыў 868 тон, за другую дэкаду—643, за трэцюю дэкаду—948, а Белторф арыентуе на 568 тон.

Па малагідраторфу. Заводу «Чырвоны сцяг» спушчан план у 260 тон, а інжынер тав. Фрэйкін штодзённа дае 288 тон. Але Белторф упарта не хоча лічыцца з гэтым і патрабуе выканання яўна пераўменшанай нормы, г. зн. 260 тон у дзень.

Неабходна перагледзець нормы выпрацоўкі торфаздабычы. Раўняцца трэба не па вузкіх мясцах, не на горшую брыгаду, якая не выконвае праграмы. А многія дырэктары і партторфработнікі раўняюцца іменна па горшых, а не лепшых брыгадах.

420.000 тон — вось праграма па Сампромсаюзу. Здабыта-ж да 1 ліпеня толькі 210 тыс. тон, або 50 проц. гадавой праграмы. Прычым гэтыя 50 проц. вынеслі на сваіх плячах толькі перадавыя раёны. Так, напрыклад, Смалявіцкі раён выканаў 94 проц. плана, Дубровенскі раён выканаў праграму на 76,8 проц.; Менскі значна прасунуўся па лініі выканання плана—64,9 проц. Але вось такія раёны, як Бабруйскі з 15 тыс. тон па праграме далі толькі 6.400, Гародоцкі з 5 тыс. выканаў 1.500, Лёзненскі з 3 тыс. тон выканаў 300 тон. Магілеўскі (намеснік сакратара т. Багданава) з 15 тыс. выканаў 4 тыс.; Полацкі з 3.500 выканаў 1.200, Слуцкі з 19.500 выканаў толькі 600. Талочынскі з 9 тыс. выканаў толькі 4 тыс. А гэтыя-ж раёны маюць усе магчымасці для паспяховага завяршэння сезона. Лепшым паказальнікам таго, як можна працаваць, служыць Смалявіцкі раён, які канчае план торфаздабычы і, нарэшце, Церахаўскі раён, які ўвесь час адставаў пры вялікай праграме ў 35.000 тон і вось за апошнюю пяцідзёнку даў прырост на 23 проц. Ён яшчэ і зараз значна адстае ад перадавых раёнаў Беларусі, але тэмпы апошняй пяцідзёнкі сведчаць аб тым, што пры такой увазе райкома і райвыканкома ў бліжэйшыя дзве пяцідзёнкі план здабычы на раёну будзе выканан. ЦК Беларусі, і асабіста тав. Гікало, звяртае на торф выключную ўвагу. ЦК будзе патрабаваць ад кожнага сакратара райкома поўнага і безагаворачнага выканання рашэнняў пленума ЦК.

Абвешчаны паход імя тав. Гікало павінен быць скарыстан раённымі арганізацыямі для нарастання тэмпаў.

Мы тут-жа прад'яўляем рахунак наркамату аховы здароўя і наркому тав. Сурта. Паход імя тав. Гікало датычыць і яго. Дакуль апарат наркамата аховы здароўя будзе марнаваць рашэнні ЦК аб арганізацыі пастаяннай медычнай дапамогі торфзаводам. Няхай ведаюць партарганізацыі наркамата аховы здароўя і народны камісар, што спецыяльным абследваннем партыйнага кантроля ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б устаноўлены злачынныя факты антысанітарнага становішча і агіднай арганізацыі медабслугоўвання. Дзе-ж тут работа санустаноў? Што робяць райздравы і хто вінават ў невыкананні прамых рашэнняў ЦК? Адказ мы павінны атрымаць у бліжэйшыя дні ад партарганізацыі наркамата і наркома аховы здароўя тав. Сурта.

11 ліпеня — дзень вызвалення Беларусі ад белапалякаў — на кожным торфазаводзе павінен быць днём злётаў знатных людзей па торфу. На гэтых злётах будуць удзельнічаць толькі тыя брыгады, тыя гаспадарнікі, толькі тыя рабочыя, якія сваёй работай пакажуць, што яны могуць быць залічаны ў лік знатных людзей па здабычы торфу. У гэты дзень лепшыя брыгады будуць запрошаны ў сталіцу Беларусі для перадачы рапарта перамог ЦК і Соўнаркому аб ходзе вытворчага паходу. Права на гэту паездку будуць мець толькі лепшыя з лепшых. Справа гонару кожнага райкома мець сваіх прадстаўнікоў у ліку гэтай дэлегацыі. Партарганізацыі, працуючыя на торфе, павінны значна вышэй узняць партыйна-масавую работу, узняць справу соцыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва на яшчэ больш высокую ступень і ў паходзе імя тав. Гікало дабіцца рашучага пералому з боку ўсіх гаспадарчых, совецкіх арганізацый.

Комуністы і комсамольцы! Нашым лозунгам павінна быць — у кар'ер, да машыны. Працаваць так, як працуе брыгада Каранёва. Мы маем усе магчымасці заняць па торфаздабычы і выкананню плана першае месца ў Саюзе.

СПРАВАЙ АДКАЖАМ НА ПАСТАНОВУ ЦК ВКП(б) АБ ЖЫВЕЛАГАДОЎЛІ

Мы, загадчыкі малочна-таварных ферм, даяркі-скотніцы, цялятніцы і пастухі, сабраўшыся на нараду пры Наркамземе і «Звязде», ад усяго сэрца вітаем рашэнні пленума ЦК ВКП(б) аб паляпшэнні і развіцці жывёлагадоўлі. Указанні пленума мы пакладзем у аснову сваёй работы. Абавязваемся:

1. Зараз-жа па прыездзе дамоў скласці самым дакладным чынам кармовыя балансы на фермах. Павялічыць планы сіласавання і сенажосу з разлікам стопроцантнага забеспячэння жывёлы кармамі.

2. Скласці кармовыя балансы па забеспячэнню кармамі жывёлы індывідуальнага карыстання калгаснікаў.

3. Прапрацаваць план паляпшэння пароды жывёлы на сваіх фермах шляхам падбору лепшых вытворнікаў, выяўлення пародзістых і палепшаных гатункаў кароў як на фермах, так і ў калгаснікаў з тым, каб гэтым каровам і іх прыплоду забяспечыць асабліва пільны догляд і лепшы корм.

4. У асноўным закончыць злучку кароў у бліжэйшыя два тыдні.

5. Сур'ёзна ўзяцца за зоатэхвучобу, арганізаваўшы пры кожнай ферме гурткі пад кіраўніцтвам зоатэхнікаў і настаўнікаў.

БРУШКОЎ — загадчык, БРУХАВЕЦКАЯ — даярка фермы калгаса «Вольная праца», Жлобінскага раёна.

КРОК — загадчык фермы, РЭУТ — даярка калгаса «Чырвоны баец», Барысаўскага раёна.

БОХАН — старшыня калгаса, ЛАЗАР — пастух калгаса «Звязда», Дзяржынскага раёна.

СУГАКАЎ — загадчык, СУШЫЦКІ — пастух фермы калгаса «Слава», Асіпавіцкага раёна.

МІХАЛЕВІЧ — даярка, ЛІХТАРОВІЧ — цялятніца калгаса «Новы шлях», Менскага раёна.

ЦІХАНОВІЧ — пастух калгаса «VI з'езда совецкаў», Менскага раёна.

КАДАКАС Нікалай — загадчык фермы.

КАПЛАН Роза — даярка калгаса «Усход», Бабруйскага раёна.

РЭДАКЦЫЯ «ЗВЯЗДЫ» І НАРКАМЗЕМ СКЛІКАЮЦЬ 7 ЛІПЕНЯ НАРАДУ ПА ПЫТАННЯХ СТВАРЭННЯ КАРМОВАЙ БАЗЫ ДЛЯ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ.

НА НАРАДУ ЗАПРАШАЮЦЦА: АД КІРАЎНІЦТВА ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ НАРКАМЗЕМА—т.т. ДАНІЛОВІЧ, ТАЙЦЕЛЬ, АЛЕЙНІКАЎ, МАНАХАВА, ГЛУШАКОЎ, ЛУЦЭВІЧ.

АД ЗАНАЛЬНЫХ КІРАЎНІЦТВАЎ НАРКАМЗЕМА—т.т. САПРЫЦКІ, БЕРКОЎСКІ, САВОСТАЎ, ЕУЦІХІЕВА, КАРНЕЙЧЫК, ШОРАХАЎ.

АД ПЛАНАВАГА СЕКТАРА НАРКАМЗЕМА — т.т. ЖУК і ШЫЛЬНІКАЎ; АД БЕЛВОДГАСА — т. ЛУДКОЎСКІ; АД БАЛОТНАГА ІНСТЫТУТА — т. ЛАШКЕВІЧ; АД НАРКОМСОЎГАСАЎ — т.т. ШАПАВАЛАЎ і БАНДАРЧЫК; АД МЕНСКАГА ТРЭСТА СВІНАВОД—т.т ПАШКЕВІЧ і ХАЛЗАКОЎ; АД МЕНСКАГА МАЛОЧНАГА ТРЭСТА—т.т СЦЯПАНАЎ і ВЕШЭР.

НАРАДА АДБУДЗЕЦЦА 7 ЛІПЕНЯ Ў 4 З ПАЛОВАЙ ГАДЗІНЫ ВЕЧАРА Ў ПАМЯШКАННІ РЭДАКЦЫІ «ЗВЯЗДА» (СОВЕЦКАЯ, 63, 3-ці ПАВЕРХ, ГАБІНЕТ РЭДАКТАРА).

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2

КВІТНЕЮЧАЕ СЕННЯ СОВЕЦКАЙ АРМЕНІІ

„ПЕРЫЯД ДЫКТАТУРЫ ПРОЛЕТАРЫЯТА І БУДАЎНІЦТВА СОЦЫЯЛІЗМА Ў СССР ЁСЦЬ ПЕРЫЯД РОСКВІТУ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ КУЛЬТУР, СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ ПА ЗМЕСТУ І НАЦЫЯНАЛЬНЫХ ПА ФОРМЕ“ (СТАЛІН)

ПАД ЗНАКАМ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛЬНАГА АДЗІНСТВА

Сёння народы нашага Саюза ў адзінаццаты раз святкуюць вялікую гадавіну заснавання магутнай базы іх соцыялістычнага супрацоўніцтва — Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік. І ніколі не было так вялікім абаянне гэтай вялікай радзімы працоўных усіх нацый і народаў, ніколі так высока не развіваўся сцяг соцыялізма, ніколі не была так пашырана слава зямлі Совецаў, як зараз.

За прашлоўшыя 11 год, на аснове пяцігадовага правядзення генеральнай лініі партыі, на аснове індустрыялізацыі краіны і соцыялістычнай перапрыбудовы сельскай гаспадаркі, развіваліся і працвіталі ўсе рэспублікі нашага Саюза; шпарка ліквідоўвалася векавая адсталасць народаў, прыгнечаных і эксплатуемых пры царызме.

Бліскучым прыкладам гэтых алаўных результатаў ленінскай нацыянальнай палітыкі з'яўляецца таксама ўздым совецкага Закаўказзя, Совецкай Арменіі.

Арменія была зруйнаванай, адсталай, цёмнай і няграматнай краінай дванаццаць год таму назад. Яна была больш сялянскай краінай, чым сялянская Расія (ЛЕНІН). У вялікай і роўнапраўнай сям'і Саюза Совецаў яна, ступенька за ступенькай, перайшла на шлях вялікага ўздыму, стала краінай усеатульнай граматнасці, працвітаючай навукі і культуры, краінай індустрыяльных гігантаў і механізуючайся сельскай гаспадаркі. У краіне, куды не пранікала нават газавая лампа, ужо дзейнічае цэлы рад электрычных станцый. Пры дапамозе Совецкага саюза мы прыступілі да такіх нечуваных, смелых будаўніцтваў, як Канакірдэс, як скарыстанне векавых запасаў вады возера Севан для атрымання электрычнай энергіі. У краіне, дзе прамысловасць цяжка было адрозніць ад рамясла, мы ўжо стварылі пматлікія галіны сучаснай індустрыі і сёння будуем вянец нашай новаствораной хімічнай прамысловасці—гіганцкі камбінат сінтэтычнага каучука ў Эрывані.

І ўсё гэта дзякуючы толькі дыктатуры пролетарыята, дзякуючы брацкаму саюзу народаў вялікага нашага Саюза, дзякуючы ленінскай партыі, дзякуючы кіраўніцтву яе сталёвага правадыра т. СТАЛІНА.

На тэрыторыі Арменіі ў момант яе советызацыі — у 1920 годзе —было 781.000 чалавек, на 1 студзеня 1934 года налічваецца 1.138.300 чал. Насельніцтва Эрывані атаваедна складала 35.000 і 140.000 чалавек.

Прамысловых прадпрыемстваў (буйных, цэнзавых) к моменту советызацыі было 3, зараз мы маем 72 буйныя прадпрыемствы, размешчаныя па ўсёй краіне, для крыніц сыравіны. Наша гордасць — Караніскі хімкамбінат, Аллавердскі і Кафанскі медныя руднікі і заводы, Даваліскі цэментны завод, прадпрыемствы высокакласных будаўнічых матэрыялаў артыктуфа і пемзы, размешчаных у Артыцы і Ані. Ленінаканскі тэкстыльны камбінат, рад буйных заводаў, размешчаных у Эрывані.

Плошча пасеваў узнялася з 91.500 гектараў у 1920 годзе да 351.000 гект. у 1934 г., прычым звыш 18.500 гект. занята пад бавоўнай, звыш 10.000 гект.—пад вінаграднікі і сады і каля 2.500 гект. пад табачныя культуры.

Вялікі поспехі на фронце культурнага будаўніцтва.

У 1921-22 навучальным годзе лік граматных у краіне складаў 21 проц., па 1 студзеня 1934 г. складае ўжо 95 проц., а к канцу 1934 года Арменія стане краінай суцэльнай граматнасці.

Наш рост, нашы поспехі — гэта рост усяго Совецкага Саюза, бо мацнее і расце эканоміка ўсяго нашага Саюза, культура ўсіх яго народаў. Ва ўсім свеце няма кутка, дзе-б рабочыя і сяляне не гаварылі-б з захапленнем аб вялікай краіне, дзе няма крызіса і беспрацоўя, дзе гаспадарка і культура перажываюць перыяд бурнага росквіту, дзе з года ў год паляпшаюцца ўмовы жыцця ўсіх працоўных.

Вось чаму з такім гонарам носяць усе працоўныя нашай краіны назву грамадзян Совецкага Саюза. Вось чаму кожны з нас ганарыцца сваёй вялікай радзімай.

СТАРШЫНЯ ЦВК АРМЕНІІ МАРТЫК'ЯН

САКРАТАР ЦК КОМПАРТЫІ АРМЕНІІ АГАСІ ХАНДЖАН.

СТАРШЫНЯ СНК АРМЕНІІ ТЭР ГАБРЫЗЛЯН

ПРЫВІТАННЕ ПРАЦОЎНЫМ БЕЛАРУСКАЙ ССР

Навуковая і літаратурна-мастацкая грамадскасць Совецкай Арменіі горача вітае працоўных Совецкай Беларусі ў гістарычны дзень устанаўлення вялікага адзінства СССР—6 ліпеня.

Мы рады расказаць працоўным Совецкай Беларусі аб адраджэнні нашай краіны, аб тых грандыёзных зрухах і дасягненнях, якія адбыліся ў нас за апошнія 14 год пад геніяльным кіраўніцтвам комуністычнай партыі і яе штаба—ЦК ВКП(б) на чале з правадыром сусветнага пролетарыята таварышам СТАЛІНЫМ.

Плады ленінскай нацыянальнай палітыкі асабліва адчуваюцца працоўнымі Арменіі.

У мінулым—адсталая, няграматная, пад вечнай пагрозай міжнацыянальнай рэзні, без культурна-гаспадарчых і палітычных перспектыў, наша краіна зараз цвёрда стаіць на шляху індустрыялізацыі і ўздыму сельскай гаспадарні, бесперапынна ідзе ад адной перамогі да другой, забяспечваючы росквіт нацыянальнай па форме, соцыялістычнай па зместу культуры.

Гіганты індустрыі і энергетыкі, узорныя калектыўныя і совецкія гаспадаркі выхоўваюць велізарнейшую армію працоўных, закліканых да жыцця новыя каштоўнасці, карэнным чынам змяняючы выгляд рэчаіснасці, робячы гэта жыццё культурным, асмысленым, духоўна насычаным і цікавым.

Мы цвёрда і ўпэўнена ідзём да «залатога века» нашай гісторыі, да яе соцыялістычных глаў.

Прадпасылкі для гэтага створаны —матэрыяльныя накапленні з кожным годам павялічваюцца, культурныя каштоўнасці з кожным годам узрастаюць, цудоўны сплаў рабочай энергіі і энтузіязма з кожным годам абагачаецца і рафініруецца.

Усё гэта, безумоўна, указвае на тое, што ўжо недалёк дзень ажыццяўлення заветаў лепшых мысліцеляў чалавецтва—дзень ажыццяўлення сапраўднага соцыялізма ва ўсім свеце.

І велізарнейшай зарукай гэтаму—СССР, брацкая сяйка працоўных усіх народнасцей Вялікага Саюза, дружнымі намаганнямі ствараючых вялікую будову соцыялізма.

Народны архітэктар ССР Арменіі акадэмік А. ТАМАНЯН. Інжынер І. А. ТЭР-АСТВАЦАТУРАН—будаўнік Дзорадзэса, аўтар праекта Севана-Зангінскага Каскада, нач. будаўніцтва Канакірбуду. Узнагароджан ордэнам Леніна.

Праф. С. ГАМБАРАН—праф. Палітэхнічнага інстытута і універсітэта, арганізатар і кіраўнік вопытнай лабараторыі сінтэтычнага каўчука.

Праф. Медыцынскага інстытута А. КЕЧЭК.

Засл. рэжысер КАЛАНТАР.

Праф. Медыцынскага інстытута Л. ОГАНЕСЯН.

Народны артыст О. АБЕЛЯН.

Інжынер Н. МАРТЫРОСАВА—першая жанчына—інжынер, аўтар многіх праектаў па ірыгацыі Арменіі.

Заслужаны кампазітар ТЭР-ГЕВОНДЗЯН—аўтар опер «Седа», «Астхадзор», праф. кансерваторыі.

Заслужаны артыст Г. НЕРСЕСЯН.

Заслуж. артыстка А. ВОСКАНЯН.

Праф. Б. МАССІНО—рэктар Усесаюзнага зоаветінстытута ў Эрыванні.

Праф. медыцынскага інстытута А. МЕЛІК-АДАМЯН.

Г. ГУРГЕНЯН—вучоны сакратар камітэта хімізацыі Арменіі.

М. МАНВЕЛЯН—заслужаны артыст і пісьменнік.

Пісьменнікі: Егішэ Чарэнц, Стэфан Зоран, Аксель Бакунц, Д. Дэміршан, М. Манзелян.

ЗНАТНЫЯ ЛЮДЗІ АРМЕНІІ

АВАК МАРТЫРОСЯН

Вось адзін з энтузіястаў эрыванскага маслабойнага завода, рабочы слесар, ударнік Авак Мартыросян, які выконвае свае заданні на 120 проц.

Авак—не малады рабочы на заводзе, у яго трыццацігадовы рабочы стаж, з якіх 8 год ён правёў на эрыванскім маслабойным заводзе. Будучы ўдарнікам, ён запаліў бруіцвіцім агнём соцыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва таксама сваіх таварышоў. Ён заключыў дагавары як з брыгадзірамі, так і з паасобнымі рабочымі завода. У якасці зотаўца ён, аўладаўшы тэхнікай у галіне сваёй работы, адначасова навучае трох вучняў, адзін з якіх працуе ўжо ў яго цэху ў якасці слесара.

Авак Мартыросян уніёс рад рацыяналізатарскіх прапаноў, якія даюць значны гаспадарчы эфект у вытворчасці. За сваю добрую работу Авак быў неаднаразовы раз прэміраваны адміністрацыяй завода, а за апошні час атрымаў пахвальную грамату ЦВК Арменіі.

АРШАК БУНЯЦЯН

Старшыня Бурастанскага калгаса Ашак Буняцян, год 50-ці, былы чырвоны партызан. З 1928 года дзейна ўзяўся за арганізацыю калгасаў у Камарлынскім раёне.

Гаворыць ён спакойна і ў яго тоне адчуваецца ўпэўненасць.

— Трэба было выратаваць цягавую сілу ад развалу. У гэтых адносінах у нас цяпер справы ідуць добра. Кожны ведае сваю работу, ясна бачыць перспектывы.

Буняцян расказвае аб росце матэрыяльнага добрабыту сурастанскіх калгаснікаў.

— Наш калгас быў найбольш адсталы ў раёне. Але калі ў 1932 годзе прападзёнь раўняўся чатыром рублям, то ўжо ў 1933 г. мы змаглі яго давесці да 10 руб. 25 кап. У нашым раёне ёсць такія калгасы, як Гедаклінскі, дзе прападзень у мінулым годзе быў роўны 22 руб., і яны здолелі пабудаваць у сябе ў сяле школу, лазню, разбілі парк культуры і адпачынку. Вось да гэтага і мы імкнемся і, зразумела, скора дойдзем.

Заканчваючы гутарку, Буняцян таварыць:

— Галоўнае, гэта — сердабольныя адносіны калгаснікаў да працы, уважлівы гаспадарскі падыход да калгаснага дабра. Гэта здабываецца не лёгка, але ў нас калгаснік ужо разумее, што калі хочаш добра жыць, то павінен чэсна працаваць, тады нашы вінаграднікі, сады, гароды, бавоўнныя, рысавыя і пшанічныя палі ўзнагародзяць нашу працу і зробяць нас сапраўды заможнымі.

МАРУШ ДАРБІНЯН

— Я ўсё жыццё даіла кароў. Шмат кароў я даіла. Але ніводная не была маёй каровай, — гаворыць ударніца-даярка Кішлагскай фермы Маруш Дарбінян.

Вось ужо чатыры гады працую ў калгасе. У першы час я не разумела, што гэта мая жывёла вакол мяне. Я думала, што зноў-такі вазюся з чужымі каровамі. Але скора я здагадалася, што калгасныя каровы — гэта мае каровы. Тады я палюбіла іх і яны ў нас цяпер вышэйшыя. Цяпер я ўжо ніколі не даю кароў, не прамыўшы загадзя вымя. Нашы цялаты заўсёды прычосаны, чыстыя. За ўвесь гэты час мяне тры разы прэміравалі, але я люблю нашу ферму і працую не дзеля прэмій.

Я была армянскай сялянкай — бяспраўнай, як многія ў нашым сяле. Я не смела ўзняць вочы і гаварыць у прысутнасці мужчын, хадзіла з абвязаным ротам. У мяне не было сваёй гаспадаркі, не было кароў і авец. Цяпер я маю іх і жыву добра...

Вечарэла. З гары спускалася стада. Маруш ўжо даўно глядзела ў старану гор і калі каровы, рыкаючы, падыходзілі да фермы, яна заклапочана, паспешна ўстала і, развітаўшыся, пайшла на работу.

ПАЛІТЭХНІЧНЫ ІНСТЫТУТ У ЭРЫВАНІ.

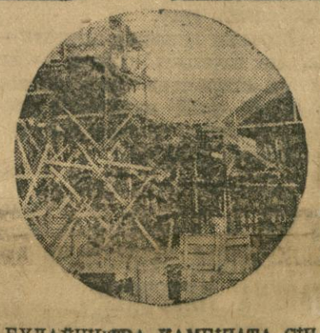

БУДАЎНІЦТВА КАМБІНАТА СІНТЭТЫЧНАГА КАЎЧУКА.

У ГАРАХ

Гр. ЧАХІРАН

На карце Совецкая Арменія нагадвае вялікую гетманскую булаву, ручка гэтай булавы — найбольш цікавая частка рэспублікі — горныя раёны Даралагяза і Зангезура, якія прытаіліся ва ўшчэллях над самым бяздоннем сяла, куды яшчэ нядаўна можна было трапіць толькі пяшком або на прывычным горным кані.

Усяго два гады, як ад Араратскай даліны пабегла звілістай змейкай з паўночнага захаду на паўднёвы ўсход праезджая для аўтамабіля горная дарога, перасякаючы Кешышкендскі і Пашалінскі раён Даралагяза і Сісіянскі, Герусінскі і Кафанскі раёны Зангезура. У пачатку дарогі ад Эрывані аўтамабіль імчыцца па гладкай шашы, паралельна берагу Аракса уздоўж граніцы. Семідзесяцікіламетравая скорасць змякчае вялікую спёку паўднёвага сонца. Справа, адзначаючы граніцы Турцыі і Персіі, паварочваецца ў розных ракурсах Арарат. Уздоўж дарогі цягнуцца вінаграднікі, віднеецца палатно чыгункі; па шашы грукацяць грузавікі. Новыя соўгасы, дзе МТС, каньячны завод, уступіўшы некалькі месяцаў назад у строй Даваліскі цэментны завод адзначаюць пачатак дарогі.

Ушчэлле рэчкі Арпы. Рысавыя палі ля яе берагоў. Вялікія белыя плямы на вадзе. Гудок шофёра на павароце. Плямы на вадзе распласталіся ў крыллі з тулавам. Доўгія, забастыя дзюбы выцягнуліся; нязграбна, цяжка паляцелі пеліканы. Усё вышэй і вышэй ідзе дарога ў горы. Усё суровей і суровей становіцца ўшчэлле, насоўваючыся сваімі голымі склонамі базальта да рэкі. Усё прыямней пахне шпат. Ён увесь у цвеце, у жоўтых маленькіх кветачках. Белыя лісты бясконцых зарасляў, кустоў шпата надаюць ушчэллю казачнасць, яго прывабны пах заглушае перагар бензіна.

Праз некалькі дзесяткаў кіламетраў пачынаецца пад'ём. Рака Арпа адыходзіць у бок, уніз. Цяністыя, блакітныя скалы з горнымі баранамі на вяршынях асталіся ззаду; наперадзе перавал, наперадзе сенажаці субальпійскія, потым альпійскія, на лугах кветкі, белыя, жоўтыя, сінія, чырвоныя; над кветкамі лётаюць птушкі. Высока ў небе заліваецца жаўранак. Тут ужо не сустрэнеш вазоў, затое з'явіліся вярблюды. Вярблюды ляніва адбягаюць у бок ад машыны. Здзіўлена глядзяць на аўто, выскакваючы з палатак качовак дзеці. Качэўнікаў шмат. Яны прышлі на высокагорныя лугі здалёк, за 200-300 кіламетраў, іх стады віднеюцца дробнымі групамі кропак на вяршынях гор, іх палаткі размешчаны ля самай шашы, іх вялікія, белыя калматыя сабакі праводзяць нас заядлым брэхам.

На перавале вялікае малаканскае паселішча Базарчай. Па ўсёй Арменіі на перавалах ёсць такія малаканскія паселішчы. Царская Расія адным стрэлам забівала двух зайцаў — вызвалялася ад невыгодных сектантаў у Тамбоўскай губерні і засялала рускімі пасяленцамі важнейшыя стратэгічныя пункты адваяванай у Персіі краіны. Зараз у Базарчаі жывуць побач рускія і армяне, працуюць у адным калгасе і адным соўгасе. Пры соўгасе дзве вялікія фермы і 1.400 галоў буйнай рагатай жывёлы. Палітаддзел выпускае газету на рускай і армянскай мовах адначасова. Соўгас здае малако тут-жа, нядаўна пабудаванаму сыраварнаму заводу. Вараць высокагорны швейцарскі сыр. У мінулым годзе палітаддзела не было. Падзеж маладняка ў соўгасе дасягаў 30 проц. У гэтым годзе становішча іншае. Усяго загінула 4 цялят.

У Базарчаі канчаецца Даралагяз і пачынаецца Сісіянскі раён Зангезура. Над самай дарогай навісілі воблакі. Яны плывуць шпарка, закранаючы нас туманам. Вяршын гор не відаць. Высока, холадна. За намі 250 кіламетраў дарогі, а за гэтымі кіламетрамі вузкае ўшчэлле Даралагяза і гладзь Араратскай даліны, дзе залатыя снапы пшаніцы радуюць вока багатым ураджаем, дзе пад праменнямі сонца выспявае вінаград, рыхтуючыся ў верасні напіць салодкім сокам янтарныя гроздзі.

За некалькі кіламетраў ад раённага цэнтра — Каракліса Сісіянскага, як помнік жывых яшчэ тысячагоддзяў, тырчыць «Пуп-камень», дабытаваўшы да нашых дзён фалічны культ. Бакі каменя гладкія і блішчаць. Дзесяткі і сотні тысяч жанчын адпаліравалі шурпатую паверхню каменя сваімі жыватамі, спадзяючыся выпечыцца ад бясплоднасці.

«Пуп-камень», адыходзячы ў гісторыю культ фалуса, нарадзіўся на зары чалавечага жыцця, і ўсяго за некалькі кіламетраў ад яго нараджаецца новы культ. Паблізу берагоў Базарчая з вышыні 45-ці метраў падае невялікая рэчка Шакір. Вада, падаючы каскадамі ў шырыню ў два дзесяткі метраў, пылам пырскаў стварае вечную вясёлку. Гэта славуты Шакірскі водапад, адно з самых прыгожых месц Арменіі. Прыязджаючыя здалёк людзі кланяюцца яго хараству. Праз гадтры сюды натоўпамі будуць збірацца турысты. Але не ў пакланенні хараству прыроды зараджэнне новага культу. Яго жрацы — іх многа ў Арменіі — большэвікі і інжынеры. Яны пабудавалі дзесяткі гідрастанцый вялікіх і малых, ад 200 конскіх сіл у Горысе да 120 тыс. кон. сіл у Канакірах. І зараз яны будуюць новую гідрастанцыю на Шакірскім водападзе. Шакірдэс будзе гатоў к восені і сваімі 1.800 кон. сіл. дасць энергію ўсім вакольным сёлам, Базарчайскаму соўгасу, яго-ж энергія будзе скарыстана пры будаўніцтве трох будучых гідрастанцый, кожная ў 30 тыс. кон. сіл на Базарчаі, вялікай горнай рэчцы, куды сцякаюць воды Шакірскага водапада.

ШАКІНСКІ ВАДАПАД

Ад'язджаючы ад Шакірдэса, ужо пачатай пабудовай генератарнай станцыі, урэзваюцца ў памяць дзве цікавыя фігуры варпетаў-майстроў па каменнай кладцы. Іх тры браты. Старэйшаму 80 год, а малодшаму 73, два з іх працуюць на Шакірдэсе, трэці будуе новы будынак раённага выканкома. Да гэтага яны ўсе трое пабудавалі будынак Горыскай гідрастанцыі, а яшчэ раней, да советызацыі, яны славіліся ва ўсім Зангезуры лепшымі майстрамі па пабудове цэркваў.

Нечакана ўсё ў гэтым раёне. Нечакана бачыць на вялікім пляцы Горыса ў нядзельны дзень арыгінальны горны базар, дзе няма ніводнага воза, ніводнага каляса. Кіслае малако ў вялікіх гліняных збанах і віно ў бурдзюках, мёд, яйкі, сыр — увесь нескладаны асартымент сялянскага гандлю дастаўляецца на гэты своеасаблівы базар в'ючным спосабам, хурджынах, на спінах ішакоў, стройных горных конікаў і велічных аднагорбых вярблюдах. І не менш нечакана бачыць на гэтых базарах некалькі грузавых аўтамашын, якія збіраюцца пераезіць нейкі каштоўны груз з Горыса ў Кафан.

Нечакана можна спыніцца сярод поля, перад пенавым арахам і новым сараем для сельскіх прылад, і не бачыць нічога больш ад самага вялікага ў раёне сяла Хндзорэска з 4.000 душ насельніцтва і яшчэ больш нечакана ўяўляць гэта самае сяло праз некалькі секунд унізе, у глыбіні каменістага ўшчэлля, і разглядаць яго дзівосныя дамы-пяшчэры, выбітыя ў скалах, аглядаць сенавалы, куды корм для жывёлы падымаецца на вяроўках, і дзіўна даведацца, што гэтыя пяшчэры—радзіма многіх большэвікоў, а сяло —а багатым рэволюцыйным мінулым, якое дало і дае змагароў за ідэі соцыялізма. З-за вады, б'ючай крыніцамі, спускаліся сёлы ва ўшчэлле і з-за вады, калі яна будзе дастаўлена наверх, яны падымуцца наверх, к сонцу. І калі глядзіш на залітыя электрычным святлом пяшчэры, успамінаеш такія-ж гарашчыя, як электрычныя лямпкі, маладыя вочы пяцідзесяцігадовага інжынера на Шакірдэсе, які разам з намеснікам старшыні ЦВК Арменіі высунуў смелы праект—энергіяй будуючайся гідрастанцыі ўзняць піццлявую ваду Хндзорэска і цэлага раду такіх-жа сёл з ушчэлля на плоскагор'е, дзе магчымасць сялянам выйсці з пяшчэр і пасяліцца ў новых прасторных дамах, якім няма месца для будаўніцтва ў цяністым ушчэллі.

Вякі і тысячагоддзі пераклікаюцца паміж сабой у Зангезуры. «Пуп-камень» з гідрастанцыяй. Вось пяшчэрнае жыллё з адным старым бакінскім рабочым, бацькам трох сыноў, з якіх адзін у Маскве скончыў Промакадэмію, другі працуе начальнікам палітаддзела недзе ў Сярэдняй Азіі, а трэці служыць у сталіцы Совецкай Арменіі — у Эрывані. Тысячагадовай даўнасці велічны, з добра захаваўшайся архітэктурай Тацеўскі манастыр, дзе качаецца, паводле падання, ад датыкання праведніка аграмадны абеліск са скалой, над якой стаіць гэты манастыр, — апошнім гістарычным помнікам грамадзянскай вайны помнікам смерці соцень змагароў за совецкую ўладу, скінутых з гэтага месца ўніз, у бяздонне ўшчэлля контррэволюцыйнымі бандамі дашнакоў.

НАДАЮЧЫ ВЫКЛЮЧНА ВАЖНАЕ ПАЛІТЫЧНАЕ ЗНАЧЭННЕ АЗНАЯМЛЕННЮ ПРАЦОЎНЫХ СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ З ЖЫЦЦЕМ, БЫТАМ І ДАСЯГНЕННЯМІ БРАЦКІХ СОВЕЦКІХ РЭСПУБЛІК СССР, «ЗВЯЗДА» ЗВЯРНУЛАСЯ ДА ЎСІХ ЦЭНТРАЛЬНЫХ ГАЗЕТ РЭСПУБЛІК З ПРАПАНОВАЙ АБМЯНЯЦЦА СПЕЦЫЯЛЬНЫМІ ПОЛАСАМІ, У ЯКІХ БЫЛІ-Б АДЛЮСТРАВАНЫ ЎСЕ ЎЧАСТКІ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА.

СЁННЯ МЫ ЗМЯШЧАЕМ ПЕРШУЮ ПАЛАСУ, ПРЫСВЕЧАНУЮ АРМЕНСКАЙ СОВЕЦКАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭСПУБЛІЦЫ. ПАЛАСА АРГАНІЗАВАНА ЦЭНТРАЛЬНЫМ ОРГАНАМ КП(б) АРМЕНІІ ГАЗЕТАЙ «СОРУРДАЙН АІАСТАН». У БЛІЖЭЙШЫ ЧАС БУДУЦЬ ЗМЯШЧАНЫ АБМЕННЫЯ ПОЛАСЫ ТУРКМЕНСКАЙ, АЗЕРБАЙДЖАНСКАЙ І ІНШ. РЭСПУБЛІК.

СА СВАЙГО БОКУ «ЗВЯЗДА» ПАСЛАЛА ВА ЎСЕ СОВЕЦКІЯ РЭСПУБЛІКІ ПАЛАСУ, АДЛЮСТРОЎВАЮЧУЮ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ БУДАЎНІЦТВА Ў БССР.

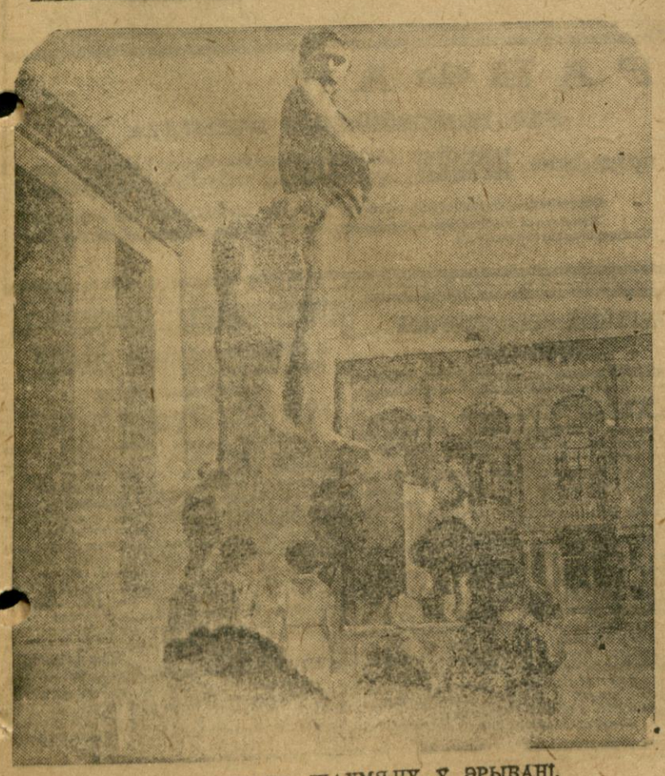

ПОМНІК СЦЕПАНУ ШАУМЯНУ Ў ЭРЫВАНІ.

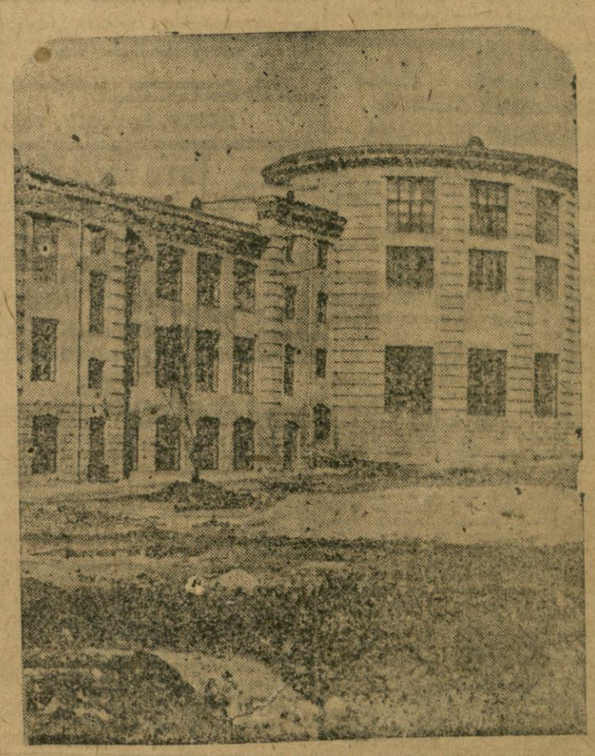

ЗАКАЎКАЗСКІ ЗО АВЕТІНСТЫТУТ

АДЗІНЫМ РАБОЧЫМ ФРОНТАМ— НА БАРАЦЬБУ З ФАШЫЗМАМ

ЗАКЛІК КОМПАРТЫІ ГЕРМАНІІ

ПАРЫЖ, 5 ліпеня. (БЕЛТА). Згодна паведамлення **«ЮМАНІТЭ»**, компартыя Германіі апублікавала зварот да працоўных з заклікам узмацніць барацьбу супроць фашысцкага рэжыма.

У звароце падкрэсліваецца, што кіраўнікі фашысцкага рэжыма дзейнічалі ў апошніх падзеях у Германіі па прамому загаду магнатаў фінансавага капітала, занепакоеных узрастаючым нездавальненнем шырокіх мас. Компартыя заклікае працоўных—членаў нацыянал-соцыялісцкай партыі—змагацца сумесна з комуністамі супроць фашысцкага рэжыма.

Адначасова компартыя заклікае рабочых-соцыялдэмакратаў стварыць **АДЗІНЫ ФРОНТ** з рэвалюцыйнымі рабочымі і арганізаваць на заводах і ў рабочых кварталах сумесныя камітэты барацьбы. У заключэнне компартыя заклікае ўзмацніць барацьбу за вызваленне **ТЭЛЬМАНА** і ўсіх зняволеных антыфашыстаў.

СВАБОДУ ТЭЛЬМАНУ!

КОМУНІСТЫЧНЫЯ ЛІСТОЎКІ ПА УСЯМУ БЕРЛІНУ

ПАРЫЖ, 5 ліпеня. (БЕЛТА). «Юманітэ» апублікавала паведамленне з Берліна, што 30 чэрвеня, калі разгарнуліся апошнія падзеі ў Германіі, у цэнтральных раёнах горада каля буйных універмагаў распаўсюджваліся комуністычныя лістоўкі з заклікам да барацьбы за вызваленне Тэльмана, што зрабіла ўражанне сапраўднай сенсацыі. Паліцыі нікога не ўдалося арыштаваць. Комуністычныя лістоўкі распаўсюджваліся, паводле слоў газеты, таксама 1 і 2 ліпеня ў іншых раёнах Берліна.

НОВЫЯ РЭПРЭСІІ ФАШЫСТАЎ СУПРОЦЬ „НЕЗДАВОЛЕНЫХ“

ЛОНДАН, 4 ліпеня. (БЕЛТА). Берлінскі карэспандэнт «ТАЙМС» піша, што 3 ліпеня на вуліцах Берліна можна было зноў бачыць у вялікай колькасці членаў ахоўных атрадаў «з прычыны некаторага нездавальнення ў колах рабочага класа».

Карэспандэнт піша таксама аб мерах, прынятых для «падаўлення нездавальнення ў Берліне і многіх пунктах правінцыі». Як указвае карэспандэнт, у добра праінфармаваных нацыянал-соцыялісцкіх колах паведамляюць, што забіта больш ста чалавек, але пастаўлена не публікаваць імён расстрэляных.

Як паведамляюць, сярод прыгаворваных к смерці фігуравуў Папен і іншыя бліжэйшія прэзідэнта. Прэзідэнт настаяў, каб гэтыя асобы былі пакінуты.

Карэспандэнт «Таймс» адзначае велізарны попыт на ўсе прыбываючыя ў Берлін замежныя газеты. Карэспандэнт «Дэйлі тэлеграф» піша, што ён бачыў трэцяга ліпеня нелегальны памфлет, у якім гаворыцца, што падрыхтоўка да «другой рэволюцыі» прадаўжаецца і што Гітлер—гэта зброя «рэакцыі і прамыслоўцаў, якія жадаюць сакрушыць рабочы клас».

***

БЕРЛІН, 4 ліпеня. (БЕЛТА). На чальнік паліцыі выдаў распараджэнне, у якім указвае, што надзвычай узмацнілася распаўсюджанне «злосных чутак» аб членах германскага ўрада, аб штурмавіках і аб кіруючых асобах нацыянал-соцыялісцкага руху.

«Варожым дзяржаве элементы—заяўляе начальнік паліцыі — імкнуцца скарыстаць падзеі апошніх дзён для сваёй падрыўной работы». У сувязі з гэтым загадана арыштаваць рад асоб.

МАСАВЫЯ АРЫШТЫ ШТУРМАВІКОЎ У ВЕРХНЯЙ СІЛЕЗІІ

ВАРШАВА, 4 ліпеня. (БЕЛТА). Як паведамляюць з Катовіц, учарашні кур'ерскі поезд Берлін—Бухарэст быў перапоўнен германскімі грамадзянамі, уцякаўшымі ў Польшчу або Румынію. Праз германскую граніцу праехала ўчора каля 2 тыс. чалавек.

Бежанцы расказваюць аб масавых арыштах штурмавікоў у германскай Верхняй Сілезіі. У Гдейвіцы арыштавана каля 50 чалавек, якіх неадкладна адправілі ў Берлін. Арыштован мясцовы паліцэй-прэзідэнт „Ромсгорн. У Бейтэне арыштавана каля 60 начальнікаў штурмовых атрадаў.

ЗАБІТ БЛІЖЭЙШЫ СУПРАЦОЎНІК ПАПЕНА КЛАУЗНЕР

БЕРЛІН, 4 ліпеня. (БЕЛТА). Чуткі, што ў часе расправы апошніх дзён ні то забіт, ні то пакончыў «самагубствам» адзін з бліжэйшых супрацоўнікаў Папена **КЛАУЗНЕР**, адыгрываўшы вялікую ролю ва ўзначальваемым Папенам каталіцкім руху «Каталіцкае дзеянне», — пацвярджаюцца, паколькі ў «Кельнішэ цэйтунг», у аддзеле аб'яў, змешчана паведамленне сваякоў аб смерці Клаузнера. У паведамленні гаворыцца, што Клаузнер быў 30 чэрвеня «раптоўна вырван з нашага асяродзішча».

СССР і ЧЭХАСЛАВАКІЯ

ВЫСТУПЛЕННЕ МІНІСТРА ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ ЧЭХАСЛАВАКІІ БЕНЕША НА ПАСЕДЖАННІ ПАРЛАМАНТА

ПРАГА, 3 ліпеня. (БЕЛТА). Чэхаславацкае агенцтва паведамляе, што міністр замежных спраў **БЕНЕШ** выступіў на аб'яднаным пасяджэнні абодвух палат з вялікай прамовай аб міжнародным становішчы і знешняй палітыцы Чэхаславакіі. Бенеш заявіў, што Еўропа на раздарожжы; вырашаецца пытанне— ці пойдзе далейшае развіццё спакойна, ці праз бурныя канфлікты, і што цяпер падрыхтоўваецца новая канстэляцыя сіл у Еўропе.

Эвалюцыя міжнародных адносін дасягнула кульмінацыйнага пункту дзякуючы новай арыентацыі знешняй палітыкі СССР. Працяг гэтай знешня-палітычнай лініі СССР мае першаступеннае значэнне для ўсяго далейшага развіцця еўрапейскай палітыкі, паколькі гэта палітычная лінія азначала зварот СССР у кола еўрапейскай палітыкі і спыненне ненармальнага становішча, створанага ў Еўропе. Без вырашэння гэтай праблемы нельга і думаць аб нармальным развіцці еўрапейскай палітыкі і аб стварэнні сапраўднай роўнавагі. Для Чэхаславакіі таксама міжнароднае становішча не вызначыцца, пакуль СССР не ўключыцца ў кантынентальную палітыку, а іменна ў сярэдня-еўрапейскую палітыку. Эвалюцыя знешняй палітыкі падрыхтоўвалася ўжо папярэднімі французскімі ўрадамі.

Прадаўжэнне цяперашнім французскім урадам гэтай палітыкі накіравана к таму, каб спрымліваць напор тых сіл у Еўропе, якія могуць прывесці к узыву канфліктаў. Калі гэта ўдасца, то вельмі праўдападобна, што і на Далёкім Усходзе не дойдзе да канфлікта. Калі-ж на Далёкім Усходзе выбухне вайна, то ўсе нявырашаныя пытанні еўрапейскай палітыкі настолькі абвострацца, што гэта зможа выклікаць усеагульны пажар у Еўропе. Вось чаму — указаў Бенеш — неабходна захаваць спакой і мір у Еўропе, што-б ні здарылася на Далёкім Усходзе. Спакой у Еўропе і ўзаўпенасць у тым, што заходнім граніцам СССР не пагражае небяспека, можа прадухіліць далёка-ўсходні канфлікт.

Усе гэтыя прадпасылкі — заявіў Бенеш — парадзілі ідэю аб усходнім пакце ўзаемадапамогі. Ён жвава абмяркоўваецца. Гэты ўсходні пакт узаемадапамогі супроць агрэсара павінен быць заключан непасрэдна зацікаўленымі краінамі, г. зн. СССР. Польшчай, Германіяй, Чэхаславакіяй і, магчыма, прыбалтыцкімі краінамі. Францыя далучылася-б да яго ў якасці гаранта. Дапускаецца таксама, што СССР увойдзе ў Лігу нацый.

Дапускаецца, што ўсходні пакт, — заявіў Бенеш, — не выкліча ніякіх змен у цесным супрацоўніцтве Францыі з заходнімі дзяржавамі.

Указаўшы далей на перашкоды, якія стаяць на шляху да ажыццяўлення гэтага пакта, Бенеш падкрэсліў, што Чэхаславакія разам з прыязнымі краінамі прыкладае ўсе намаганні к таму, каб забяспечыць сваю безапасн асць. Як у ваенных, так і ў эканамічных і маральных адносінах Чэхаславакія павінна быць гатова да ўсякіх нечаканасцей. Устанаўленне нармальных адносін паміж СССР і Чэхаславакіяй, — заявіў далей Бенеш — можа стаць сапраўднай асновай, на якой у далейшым будуць развівацца прыязныя адносіны паміж гэтымі абодвума краінамі.

Чэхаславакія — заявіў Бенеш — не будзе фарсіраваць сваю палітыку ў адносінах СССР. Яна будзе прытрымлівацца ў адносінах СССР лаяльнай і прыязнай і разам з тым дзелавой і паступова развіваючайся палітыкі. Чэхаславакія намерана пабудаваць свае адносіны з СССР на моцнай і разумнай аснове і развіваць іх крок за крокам.

У сувязі з гэтым Бенеш выказаў пажаданне, каб гэтае пытанне не з'явілася прадметам палемікі. Знешня-палітычная лінія Чэхаславакіі, Румыніі, а таксама і Югаславіі ў адносінах СССР павінна быць у далейшым адзінай.

СССР, — прадаўжаў далей Бенеш, — палітыка якога адпавядае палітыцы прыязнай Чэхаславакіі дзяржавы — Францыі, абараняе непасрэдна і ўскосна рад жыццёвых інтарэсаў Сярэдняй Еўропы і імкнецца перш за ўсё, як і Чэхаславакія, к захаванню міру (Уся частка прамовы Бенеша, якая закранала чэхаславацка-совецкія адносіны, не раз перапынялася выгукамі адабрэння з боку дэпутатаў).

У далейшым Бенеш выказаў жаль па поваду таго, што польска-чэхаславацкія адносіны не развіваюцца так, як было-б пажадана. Сапраўдныя затрудненні, якія перашкаджаюць канчатковаму ўрэгуляванню адносін паміж Чэхаславакіяй і Польшчай, выклікаюцца тым, што пункты гледжання Польшчы і Чэхаславакіі на некаторыя пытанні еўрапейскай палітыкі не супадаюць. Прымаючы пад увагу тоеснасць сапраўдных інтарэсаў абодвух краін, Бенеш лічыць магчымым дасягнуць іх узгаднення.

Спыняючыся на апошніх падзеях у Германіі, Бенеш заявіў, што ўжо зараз зусім ясна, што справа ідзе аб падзеях, якія маюць велізарнае ўнутранае і міжнароднае значэнне, паколькі яны надзвычай яркa сведчаць аб тэндэнцыях развіцця сучаснага рэжыму ў Германіі.

У заключэнне Бенеш заявіў, што Чэхаславакія будзе рашуча ісці разам з Францыяй і прыязнымі Малой Антанце краінамі. Чэхаславакія — указаў Бенеш—будзе спрыяць усімі сюсабамі стварэнню новага еўрапейскага супрацоўніцтва ў духу ўсходняга пакта і супрацоўніцтва з СССР у еўрапейскай палітыцы. Бенеш падкрэсліў таксама, што Чэхаславакія астанецца вернай Лізе нацый і будзе заўсёды гатова к супрацоўніцтву са сваімі паўднёвымі суседзямі—з Італіяй і Германіяй па пытаннях Цэнтральнай Еўропы.

Па БССР

МАСКОЎСКІ ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР ПРАЦОЎНЫМ БССР

Скончыўшы свае гастролі ў Менску, маскоўскі дзяржаўны яўрэйскі тэатр горача дзякуе ўсе партыйныя, рабочыя і совецкія арганізацыі, якія так цёпла яго прынялі.

Асаблівую падзяку мы прыносім кіраўніцтву Наркомасветы Беларусі, які арганізаваў запрашэнне і прыём тэатра, акружыў нас рабочым глядачом і яго ўвагай. З братнай БССР мы сустракаемся ўжо трэці раз, і нішчі дружбы і крэўнай сувязі паміны ўсё больш мацнець і звязваць нас — будаўнікоў сацыялізма і яго культуры, робячы агульную справу — у рознапляменнай сям'і народаў СССР.

У сваёй рабоце калектыў тэатра ўвесь час адчуваў разам з цяплынёй, любоўю і ўвагай свайго рабочага глядача, яго патрабоўную і настойлівую волю: даць героя сучаснасці — новага чалавека, якога мы сустракаем усюды — у сябе, на спектаклях, на заводах, на кватэрах ударнікаў пры нашых наведваннях.

Гэта патрабаванне, дарагія таварышы, мы выканаем. Мы працуем і памятаем аб гэтым кожны дзень. Яшчэ раз дзякуем, да новай сустрэчы!

Дырэктар Маскоўскага дзяржаўнага яўрэйскага тэатра
І. ЛАШЭВІЧ.

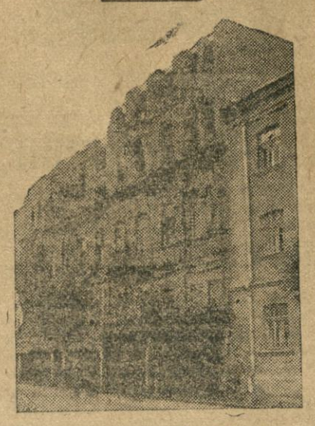

Новае жыллёвае будаўніцтва за апошнія два гады шырока разгарнулася ў сталіцы Совецкай Беларусі. Новыя кварталы, новыя плошчы прытарадаў забудоўваюцца камунальнымі будынкамі. Але ў цэнтры, дзе няма магчымасці выкарыстаць плошчу, робяцца надбудаванні над старымі будынкамі, архітэктурнае афармленне іх цалкам супадае з цакальнымі паверхамі.

На здымку: надбудаванне новага дома на вуліцы Карла Маркса.

Амерыканскі прафесар Кунц ў старшыні ЦВК БССР тав. Чарвякова

Прыехаўшы ў Менск амерыканскі прафесар КУНЦ — старшыня таварыства «Ікор» 4 ліпеня быў прынят старшынёй ЦВК БССР тав. А. Г. ЧАРВЯКОВЫМ.

Праф. Кунц у гутарцы з т. Чарвяковым расказаў свае ўражанні аб Бірабіджане. Бірабіджан—гэта аграмадная, некранутая краіна, якая ўжо дае грандыёзныя прыродныя багацці і мае ўсе даныя як для развіцця сельскай гаспадаркі, так і для развіцця прамысловасці. За параўнаўча кароткі тэрмін, — расказвае праф. Кунц: — у Бірабіджане дасягнуты значныя поспехі.

Нас захапляе, — гаворыць праф. Кунц: — што будаўніцтва Совецкага Бірабіджана з'яўляецца справай ўсяго Совецкага Саюза.

Тав. Чарвякоў азнаёміў праф. Кунца з тымі мерапрыемствамі, якія праводзіць Совецкая Беларусь — шэф Совецкага Бірабіджана.

СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ГАСПАДАРЦЫ І ЧЫРВОНАЙ АРМІІ—МОЦНАГА КАНЯ

А. ДУБІНА—Старшыня ЦС Асоавіяхіма БССР

Партыя і ўрад усклалі на арганізацыю Асоавіяхіма ганаровы абавязак — **штодзенны кантроль і клопаты аб кані.**

5 пленум Цэнтральнага совета Асоавіяхіма СССР, які адбыўся ў сакавіку бяг. года, паставіў перад сваімі арганізацыямі баявую задачу — гадоўлю, захаванне і правільную эксплаатацыю каня, рэальныя, а не словесныя клопаты аб ім.

Мы абавязаны разгарнуць сапраўды масавы паход за моцнага здаровага каня, здольнага да працы і абароны. Устаноўлены Асоавіяхімам значок **«За ўдарную работу з канём»** павінен стаць на вёсцы адным з самых папулярных побач са значком «Варашылаўскі стралок».

Адным з мерапрыемстваў па догляду і зберажэнню каня з'яўляецца вопыт **ваенізацыі калгасных канюшань.** Ваенізаваць канюшні — гэта значыць дабіцца такога-ж узорнага догляду за калгасным канём, як у Чырвонай арміі.

Аднак, гэты вопыт, які зусім сябе апраўдаў, прымяняецца вельмі слаба. Толькі ў адным Аршанскім раёне дасягнуты пэўныя поспехі ў ваенізацыі калгасных канюшань. Наша задача — распаўсюдзіць узоры работы на Аршаншчыне ва ўсіх раёнах БССР, зрабіць ваенізаваныя канюшні базай для разгортвання масавай ваенна-конскай работы.

Зусім зразумела, што арганізацыі Асоавіяхіма ні ў якім разе не павінны падмяняць праўленні калгасаў, дырэкцыі соўгасаў і МТС, адміністрываць, знімаць з праўленняў адказнасць за становішча конскага пагалоўя.

Трэба актыўна дапамагаць калгасам у правільнай пастаноўцы догляду за канём, дапамагаць калгасам у барацьбе з кулацкай агітацыяй, накіраванай на знішчэнне конскага пагалоўя, у праверцы кадраў канюхоў. Мы павінны дапамагчы падбору на пасады конюхаў лепшых ударнікаў, здольных правільна ўтрымліваць каня.

Арганізацыі Асоавіяхіма абавязаны наладзіць падрыхтоўку конюхаў і кавалёў, арганізаваць гурткі ваенна-конскай падрыхтоўкі пры канюшнях і вучэбных кутках, прыцягваючы для гэтага начскład кавалерыі.

11 ліпеня ў Оршы арганізуецца «свята каня». Аршанская раённая арганізацыя Асоавіяхіма сваёй работай заслужыла таго, каб у раённым цэнтры адбылося гэта свята. Прыехаўшыя ў Оршу калгаснікі-конюхі змогуць навучыцца, як трэба ваенізаваць соўгасныя і калгасныя канюшні.

Для гэтага будуць арганізаваны экскурсіі на лепшыя канюшні.

У якасці дэлегатаў на свята запрошаны ўсе старшыні гарадскіх і раённых советаў Асоавіяхіма па аднаму лепшаму калгаснику-конюху ад кожнага раёна БССР і 30 конюхаў-ударнікаў ад соўгасаў, лепшых па конегадоўлі.

Шляхам пырокай мабілізацыі совецкай грамадскасці мы даб'ёмся рашучага паляпшэння конскага пагалоўя, якое мае велізарнае значэнне як у социялістычнай гаспадарцы, так і ў абарончай рабоце.

11-га ліпеня г.г. у г. Оршы будзе арганізавана «Свята каня» з мэтай разгортвання шырокай масавай работы па стварэнню ваенізаваных канюшань у соўгасах і калгасах БССР, па лепшаму зберажэнню і гадоўлі каня.

На гэтым свяце будзе заслухан даклад аб задачах Асоавіяхіма ў развіцці конскага пагалоўя і стварэнні ваенізаваных канюшань, потым адбудуцца экскурсіі ўдзельнікаў свята на лепшыя ваенізаваныя канюшні Аршанскага раёна.

У якасці дэлегатаў на свяце каня павінны быць усе старшыні горрайсоветаў Асоавіяхіма, па аднаму ўдарніку калгаснику—конюху ад кожнага раёна і 30 чалавек конюхаў-ударнікаў ад соўгасаў, увесь склад прэзідыума ЦС АСО БССР і прадстаўнікі цэнтральных арганізацый і ўстаноў.

Свята пачнецца 11 ліпеня ў 18 гадзін і будзе скончана 12 ліпеня вечарам.

Старшыня ЦС АСО БССР ДУБІНА.

„ФЕЛІКС ДЗЕРЖЫНСКІ“ ВЫШАЎ У ЧАРГОВЫ РЭЙС

Учора плыўучы дом адпачынку «Фелікс Дзержынскі» выйшаў у чарговы рейс па маршруту Мозыр—Кічкас.

***

На імя старшыні ЦСПСБ тав. КАВАЛЬЧУКА атрымана наступная тэлеграма: «Заканчваючы другі рейс, мы, ударнікі вядучых прадпрыемстваў БССР, шлем арганізатару плыўучага дома адпачынку — ЦСПСБ — гарачае пролетарскае прывітанне. Адпачынаючыя з вялікім задавальненнем адзначаюць надзвычай удалае спалучэнне адпачынку з агляданем і знаёмленнем пісмэнтаў нашай разгорнутай социялістычнай будоўлі — Дніпрэсдраўса, завода імя Петроўскага і іншых. Індустрыяльна-культурных цэнтраў БССР і УССР. Запрашаем ЦСПСБ, што ўзмоцненыя сілы пасля адпачынку на свае прадпрыемствы зноў спяшаем у рады перадавых бойцоў за высокую якасць прадукцыі, за выканалне і перавыкананне тэхпромфінпляна.

Па даручэнню адпачываючых:
Васнабойніка, Вінсляцкі.

6 ліпеня—агульнагарадская палітмасоўка

Сёння, 6 ліпеня 1934 г., на стадыёне «Дынамо» (Універсітэцкая вул.) адбудзецца палітмасоўка, прысвечаная ДНЮ КАНСТЫТУЦЫІ і ДНЮ КААПЕРАЦЫІ.

Даклад тав. Чарвякова.
Фізкультурное гуляння.
Уваход арганізаванымі калонамі.

Стадыён адкрыт з 3 гадзін дня. Збор на масоўку да 5-ці гадзін.

Члены ЦК КП(б)Б, урада, таварыства старых большавікоў, ГК КП(б)Б, ЦСПСБ, ЦК ЛКСМБ і ГК ЛКСМБ па сваіх месцах.

ГАРАДСКАЯ КАМІСІЯ.

УСЕСАЮЗНАЯ РАДЫЁПЕРАКЛІЧКА

Ноччу з 7 на 8 ліпеня а першай гадзіне ночы праводзіцца ўсесаюзная радыёнарада па конкурсу фінансавай работы. Загадчыкі гарфа і райфа абавязаны забяспечыць мясцовае слуханне ў раёнах і сельсоветах.

Народны камісарыят фінансаў БССР.

Адказны рэдактар Н. ЛЕНЦНЕР.

Памяшканне Дзерж. яўрэйск. Тэатра БССР Валадарскага, 7

Адзін адкрыты спектакль Маскоўскага Тэатра Рэволюцыі
А. Н. Астроўскі
„ДОХОДНОЕ МЕСТО“
камедыя ў 5 дзеях
6 ліпеня
Пачатак у 8 г. 30 м. веч. Білеты прадаюцца ў рабкасе штодзенна з 12—2 і з 4—6 гадз. веч. Прымаюцца заказы ад ФЗК на валютныя паход на спектакль—у раб. касе і ў канторы Белдзяржтэатра.

Памяшканне Белдзяржтэатра | ГАСТРОЛІ Маскоўскага Тэатра Рэволюцыі
6 ліпеня „ЛИЧНАЯ ЖИЗНЬ“
7 ліпеня „ДОХОДНОЕ МЕСТО“ кам. у 5 дз. Білеты ў касе з 12—2 і з 5—9 ў раб. касе. Пачатак роўна ў 8 г. 30 м.
Пасля 3 сігнала ўваход у зрыцельную залу закрыт.

ДЗЯРЖЦЫРК (Сад ПРОФІНТЭРН) СЁННЯ, 6 ліпеня
АДКРЫЦЦЁ СЕЗОНА
ГРАНДЫЁЗНАЯ ПРАГРАМА
у 3 аддзяленнях.
Білеты прадаюцца ў касе цырка з 12 да 2 гадзін дня і з 6 да 10 гадзін вечара і ў рабочай касе—з 12 да 2 і з 4 да 6 гадзін вечара.
Падрабязнасці ў афішах.
Адкрыт продаж пастаянных месц для арганізацый са скідкай у 50 проц.

Гомельскі зоатэхнічны тэхнікум (з уліком па конегадоўлі на апошнім курсе) абяшчае
АСЕННІ НАБОР
студэнтаў на 1 курс—90 чал., на другі курс—10 чал., на трэці—15 чал.
Тэхнікум рыхтуе зоатэхнікаў сярэдняй кваліфікацыі са спецыялізацыяй па коне гадоўлі для работы на конзаводах ў дзяржаўных заводскіх аддзяленнях, буйных конегадоўчых калгасных фермах і раённых зоамельных органах у якасці зоатэхнікаў. Тэрмін навучання 3 з пал. г. У тэхнікум прымаюцца працоўныя і іх дзеці ва ўзросце ад 16 да 30 год. Да заявы трэба прыкласці наступныя дакументы аб асвеце, аб социяльным і матэрыяльным становішчы бацькоў і самога паступаючага, аб узросце, аб адносінах да вайсковай павіннасці, аб адарозі, заверэную анкету, 2 завераных фотакарткі і паштовых марак на 40 кап. Заявы прымаюцца да 1 верасня. Іспыты ў аб'ёме 7 кодкі будуць праводзіцца па гра мадзянаўству, роднай мове, матэматыцы, фізіцы і хіміі з 20 ліпеня. Пачатак заняткаў 1 кастрычніка. Прыняты ў тэхнікум будуць забяспечаны стыпендыяй, інтэрнатам і сталовай.
Заявы накіроўваць на адрасу: БССР, г. Гомель, 59 конзавод, тэхнічнаму тэхнікуму.
Дырэкцыя.

Заўтра ў 7 гадзін вечара ў памяшканні гарзо (2 паверх, пакой 32, вул. К. Маркса, буд. горсовета адбудзецца
ІНСТРУКЦЫЙНАЯ НАРАДА ПА КАЛГАСНАМУ ЎЧОТУ
для прадпрыемстваў і ўстаноў, якія яшчэ не накіравалі бухгалтараў у падшэфныя калгасы, згодна пастановы бюро ЦК ад 30.6. 34 г.
Яўка выязджаючых галоўбухаў і прад стаўнікоў ФЗМК абавязкова.
ЦСПСБ, БелВОСУ, Гарза.

Гукавы кіно-тэатр „Чырвоная Зорка“ | Новы мастацкі фільм БДК ХТО ТВОЙ ДРУГ? Гастролі Зоі Каевіцкай
Кіно Інтэрнацыянал | Мастацкі фільм ПРАЦЭС аб трох мільёнах
Кіно „СПАРТАК“ | Мастацкі фільм ДАЧКА РАФКЕ драма ў 6 частках

МАГІЛЕЎСКІ МЕДПАЛІТЭХНІКУМ АБ'ЯЎЛЯЕ
асенні НАБОР студэнтаў
на 1934-35 г. на наступныя аддзяленні: 1) фармацэўтычнае дзённае—120 асоб. 2) пом. урач-гігіеналага дзённае—150 асоб. 3) пом. урача гінеколага вечарнае (без адрыва ад вытворчасці)—30 асоб. 4) пом. урача бактэрыолага заочнае—30 чал.
Тэрмін навучання 3 гады на ўсіх аддзяленнях.
Прыём заяў праводзіцца да 15 жніўня. Да заяў трэба прыкласці дакументы ў аригіналах, згодна правіл прыёма ў ВНУ і тэхнікумы і паштовых марак на 60 кап. Іспыты адбудуцца з 20 па 28 жніўня па матэматыцы, фізіцы, грамадзянаўству, беларускай літаратуры, хіміі за 7-мігодку. Усе прыняты забяспечваюцца інтэрнатам, сталоўкай і прадуктамі па 1 спісу. Стыпендыя 40-60-120 руб. Заняткі пачнуцца з 1 верасня 1934 г.
Заявы накіроўваць па адрасу: вул. К. Маркса, д. № 1-12 МЕДПАЛІТЭХНІКУМ.
Дырэкцыя.

Даводзіцца да ведама ўсіх пакупцоў «ТОРГСІНА» аб тым, што ў Менску з 15-га ліпеня, а ў астатніх гарадах БССР—1-га жніўня выдача кніжак існуючага купюрнага ўзору СПЫНЯЕЦЦА і замест іх будуць выдавацца імянныя разліковыя і чэкавыя кніжкі новага ўзору,
з прымацаваннем іх да магазіна, выдаўшага кніжку.
Трымальнікі старых (купюрных кніжак могуць па іх купляць тавары ў магазінах „ТОРГСІНА“ горада выдачы кніжкі на ранейшых падставах—у Менску да 15-га жніўня, а ў астатніх гарадах—да 15 жніўня або 1-га верасня (у залежнасці ад горада), аб чым будзе абвешчана ў кожным горадзе.
Пачынаючы з 15 жніўня і з 1-га верасня непасрэдны водпуск тавараў ПА СТАРЫХ (купюрных) КНІЖКАХ СПЫНЯЕЦЦА і кніжкі ў нескарыстанай частцы павінны быць абменены на новыя імянныя разлікавыя кніжкі новага ўзору.
Абмен будзе праводзіцца ва ўсіх магазінах „ТОРГСІНА“ па гарадах якім выдача кніжак будзе праводзіцца яш да 1-га кастрычніка 1934 г., пасля гэтага тэрміна неабмененыя кніжкі будуць АНУЛЯВАНЫ.
Бел. К-ра „ТОРГСІН“.

УВАГА ПАЗЫКАТРЫМАЦЕЛЯЎ
Кіраўніцтва ашчадкасамі і дзяржкрэдытам БССР
ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ЎСІХ ПАЗЫКАТРЫМАЦЕЛЯЎ:
1. Згодна правіл аб парадку разлікаў з падпісчыкамі на масавым пазыкі, выдачай аплочаных аблігацый ведаюць рахункавыя апараты (бухгальтэрыя) прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый.
ВЫДАЧАЙ АПЛОЧАНЫХ АБЛІГАЦЫЙ калгаснікам займаюцца сельсоветы (праз упаўнаважаных, якія прымаюць падпіску і ўзносы ад калгаснікаў).
2. Таму за атрыманнем аплочаных аблігацый падпісчыкам належыць, папершае, зварочвацца непасрэдна ў рахункавыя апараты (бухгальтэрыі) прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, а калгаснікам у сельсоветы.
У тых выпадках, калі прадпрыемствы, установы, арганізацыі або сельсоветы не ведаюць аблігацый падпісчыкам, неабходна зварочвацца ў раённую пракуратуру і адпаведную райвыканкамы, якія абавязаны безадкладна высвятліць прычыны невыдачы аблігацый і прыняць усе захады да задавальнення падпісчыкаў.
3. У тых-жа выпадках, калі на месце райгорашчадкасы не забяспечваюць выдачай падпісчыкам аплочаных аблігацый—падпісчык павінен звярнуцца ў бюро скаргаў кіраўніцтва ашчадкас і дзяржкрэдытаў БССР па адрасу: гор. Менск, Дом Урада, правае крыло, цокальны паверх, пакой № 66.
Кіраўніцтва АК і ДК БССР.

Беларускі вандроўны тэатр імя СОЎГАСРАБОЧЫХ
аб'яўляе НАБОР
Прыём заяў і ўсе даведкі ў клубе імя Сталіна (харчэвіцкі) ад 6 да 8 гадз. веч. тэл. 24-609.
Іспыты адбудуцца ў тым-жа памяшканні 12 ліпеня ў 4 гадзіны вечара.
Тэатру ПАТРЭБНЫ баяністы і скрыпачы.
Дырэкцыя.

НКАсветы патрэбны на пастаянную работу
ст. бухгалтар,
бухгалтары,
статыстыкі
эканаміст-планавік.
З правамовамі зварачацца па кіраўніцтва справ НКА, Дом Урада, правае крыло 5 паверх, пакой № 553.

Клімавіцкі пчалярны тэхнікум АБ'ЯЎЛЯЕ
асенні НАБОР студэнтаў
на 1 курс 60 асоб.
Тэхнікум рыхтуе тэхнікаў—пчаловодаў. Прымаюцца асобы з асветай не ніжэй сямі годкі. Пры паступленні іспыты па грамадзянаўству, матэматыцы, фізіцы, хіміі і бел мове. Прыём заяў з дакументамі да 10 верасня. Іспыты з 20 верасня. Пачатак заняткаў з 1 кастрычніка. Паступаючыя забяспечваюцца стыпендыяй на паспяховасці, сталоўкай і інтэрнатам. Да заяў патрэбна даваць дакументы аб асвеце, нараджэнні, здароўі, аб социяльным і матэрыяльным становішчы, засведчаную анкету, копію вайсковага дакумента і на 40 кап. паштовых марак.
Заявы з дакументамі накіроўваць па адрасу: г. Клімавічы, Пчалярны тэхнікум.
Дырэкцыя.

Беларускі дзяржаўны садоваг-ародны інстытут абвяшчае
НАБОР СТУДЭНТАЎ
на 1934-35 навучальны год на факультэты: 1) плодагародны, 2) інжынерна-тэхнаналагічны з таксама праводзіцца набор на трохмесячныя падрыхтоўчыя курсы ў ВНУ. Заявы ў інстытут прымаюцца да 1. 8, а на падрыхтоўчыя курсы—да 25-7-34 г. Іспыты ў інстытут з 15 да 28.8 34 г., а на падрыхтоўчыя курсы з 25 да 30.7 34 г. Заняткі ў інстытуце з 1.9, а на курсах з 1.8 34 г. На курсы прымаюцца асобы з сярэдняй адукацыяй, маючыя патрэбу ў падрыхтоўцы да іспытаў у ВНУ. Студэнты і курсанты забяспечваюцца інтэрнатам, сталоўкай і стыпендыяй па паспяховасці ад 80 да 120 р. месяц. Кошт харчавання ў сталоўцы—абед, вячэра і сняданне—70—80 кап. у дзень.
Заявы накіроўваць па адрасу: Менск, Лошыца 1-ая, садоваг-ародны інстытут.
Дырэктар Інстытута Лагуценка.

Да ведама ўсіх членаў кандыдатаў Цэнтральнага Камітэта, членаў і кандыдатаў рэвізійнай камісіі ЦК МОПР БССР.
Цэнтральны Камітэт МОПР БССР паведамляе, што
II-гі пленум ЦК МОПР IV склікання
адбудзецца 11 ЛІПЕНЯ г.г. у г. БАРЫСАВЕ ў дзень XIV гадавіны вызвалення Беларусі ад белапалякаў.
ПАРАДАК ДНЯ ПЛЕНУМА:
1. Даклад ЦК МОПР БССР (дакладчык т. ДОМБАЛЬ).
2. Даклады з месц: віцебскага гаркома МОПР, барысаўскага і капыльскага райкомаў МОПР, двух калгасных ячэек МОПР гатых-жа раёнаў і МОПР-арганізатара пры політаддзеле Прыямінскай МТС.
3. Арганізацыйныя пытанні.
Удзельнікі пленума павінны прыбыць у г. Барысаў 11 ліпеня пасля 12 гадзін дня.
Адказны сакратар ЦК МОПР БССР РОЛЬКІН.

РАБФАК
БЕЛ. ПАЛІТЭХНІЧНАГА ІНСТЫТУТА
прадаўжае ПРЫЁМ на ўсе курсы дзённага і вечарняга аддзяленняў і яўрэйскую секцыю.
Падрабязна глядзі нашу абвестку ў газеце „ЗВЯЗДА“ ад 14.5 і 30.5 г.г.
Запытанні накіроўваць па адрасу: Менск, Чырвонаармейская, 16, рабфак Політэхнічнага інстытута.

БАБРУЙСКІ ЛЕСАТЭХНІЧНЫ ТЭХНІКУМ
АБ'ЯЎЛЯЕ набор студэнтаў на аддзяленні: фанернае—60 асоб; лесапільна-стругальнае—30 асоб.
Прымаюцца скончыўшыя сямігодкі. Іспыты па грамадзянаўству, беларускай мове і літаратуры, матэматыцы і фізіцы ў аб'ёме ведаў сямігодкі—з 20 па 28 жніўня. Заняткі з 1 верасня. Заявы падаюцца па адрасу: г. Бабруйск, Совецкая, 76, лесатэхнічны тэхнікум — да 20-га жніўня. Да заявы прыкладаюцца дакументы: засведчаная анкета, засведчанне аб адукацыі і аб социяльным становішчы і паходжанні, сялянам—даведка ад сельсовета аб размеры сельска-гаспадарчага падатку, метрычная справка, даведка ад доктара, аб адносінах да ваенной павіннасці, 2 фотакарткі і паштовых марак на 40 кап. Прынятыя ў тэхнікум забяспечваюцца стыпендыяй у адпаведнасці з паспяховасцю. Прыезджыя будуць забяспечаны інтэрнатам, а ўсе студэнты—харчаваннем і пайком на роўні з рабочымі трэста фанернай прамысловасці, якому тэхнікум падпарадкаваны (першы спіс, першая катэгорыя).
Дырэктар тэхнікума ШТЫЦКО.

МЕНСКІ ТЭХНІКУМ НАРГАСУЧОТА аб'яўляе асенні НАБОР
НА ПЕЎНЫЯ КУРСЫ.
вячэрнае аддз. без адрыва ад вытвор часці 30 чал. і дзённае—100 чал.
ТЭХНІКУМ рыхтуе спецыялістаў раённых інспектароў, учоткчыкаў, раённых статыстыкаў. Тэрмін навучання—тры гады, прымаюцца асобы з асветай сямігодкі. Іспыты па грамадзянаўству, матэматыцы, беларускай мове, фізіцы, хіміі. Да заявы дадаць дакументы з аригіналаў, засведчаную анкету, спраўку аб нарадж